

“ ΑΓΙΟΣ ΠΑΥΛΟΣ ,”

Ο ΞΗΡΟΠΟΤΑΜΙΤΗΣ

ΑΓΙΟΡΕΙΤΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΛΟΘΗΚΗ
ΨΗΦΙΑΚΗ ΚΙΒΩΤΟΣ

·: Τύπος “ ΦΘΙΝΙΚΟΣ ,” Βενιζέλου 60 · Θεσσαλονίκη ·:

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Σχόλια ἐπὶ τῆς Πανορθοδόξου Προσυνόδου . . .	σελ.	1
Χρονογραφικὴ καὶ τοπογραφικὴ ἱστορία Ἁγ. Ὁρους	»	10
Λειτουργικά	»	14
Τὸ κοινωνικὸν ἔργον τῶν τριῶν Ἱεραρχῶν κλπ. . .	»	18
Ἠθικά	»	25
Ὁ μοναχὸς Δανιὴλ τῶν Κατουνακίων	»	26
Εὐχαὶ τῶν Ἁγίων Πατέρων	»	31
Χρονικά	»	32

Η ΕΙΚΩΝ ΤΟΥ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ

Τὸ ἐρημητήριον τοῦ Μοναχοῦ Ἰωὴλ εἰς τὸ φρικαλέον Καροῦλι.

Καὶ ἐτέρα ἀετοφωλεὰ ἐπὶ τῶν ἀποκρήμων βράχων τοῦ Καρμηλίου (Καροῦλι) ἐν Ἁγίῳ Ὁρει.

Ὁ Ρῶσος μοναχὸς Ἰωὴλ ἔστησε τὸ ἐκ σανίδων ἐρημητήριόν του ἐπὶ ξηροῦ πεζουλίου εἰς κοιλότητα ἀποκρήμου βράχου ὑπεθρον τῆς θαλάσσης. Ἐν ἀντιθέσει μὲ τὴν ἀγριότητα τὴν περιβάλλουσαν τὸ ἐρημητήριον τοῦ μοναχοῦ Παχωμίου (τεῦχος 59), τὸ ἐρημητήριον τοῦ Ἰωὴλ ἔχει παρηγορίαν ἐλάχιστα ἄγρια ἄνθη φυόμενα εἰς τὰς σχισμὰς τῶν ἀποκρήμων βράχων.

ΕΚ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΓΡΑΦΗΣ

« Ἐγένετο δὲ πορευομένων αὐτῶν ἐν τῇ ὁδῷ εἶπε τις πρὸς αὐτὸν· ἀκολουθήσω σοι ὅπου εἶαν ἀπέρχῃ, Κύριε. καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· αἱ ἀλώπεκες φωλεοὺς ἔχουσι καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνώσεις, ὁ δὲ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἔχει ποῦ τὴν κεφαλὴν κλίνει. Εἶπε δὲ πρὸς ἕτερον· ἀκολούθει μοι. ὁ δὲ εἶπε· Κύριε, ἐπίτρεψόν μοι ἀπελθόντι πρῶτον θάψαι τὸν πατέρα μου. εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἄφες τοὺς νεκροὺς θάψαι τοὺς ἑαυτῶν νεκροὺς· σὺ δὲ ἀπελθὼν διάγγελλε τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. Εἶπε δὲ καὶ ἕτερος· ἀκολουθήσω σοι, Κύριε· πρῶτον δὲ ἐπίτρεψόν μοι ἀποτάξασθαι τοῖς εἰς τὸν οἶκόν μου, εἶπε δὲ ὁ Ἰησοῦς πρὸς αὐτὸν· οὐδεὶς ἐπιβαλὼν τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπ' ἄροτρον καὶ βλέπων εἰς τὰ ὀπίσω εὐθετὸς ἔστιν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.

(Λουκ. θ. 57-62)

“ΑΓΙΟΣ ΠΑΥΛΟΣ,,

Ο ΞΗΡΟΠΟΤΑΜΙΤΗΣ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΤΗΣ ΕΝ ΑΓΙΩ, ΟΡΕΙ ΑΘΩ

ΙΕΡΑΣ ΚΟΙΝΟΒΙΑΚΗΣ ΜΟΝΗΣ ΑΓΙΟΥ ΠΑΥΛΟΥ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ, ΤΟΥ ΚΑΘΗΓΟΥΜΕΝΟΥ ΑΥΤΗΣ ΑΡΧΙΜ. ΣΕΡΑΦΕΙΜ

ΣΧΟΛΙΑ

ΕΠΙ ΤΗΣ ΠΑΝΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΠΡΟΣΥΝΟΔΟΥ

Ἡ Ἱ. Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀπεφάσισε τὴν σύγκλησιν Πανορθοδόξου Προσυνόδου. Ὁμολογοῦμεν, ὅτι τὸ γεγονός εἶναι ἓν ἐκ τῶν σημαντικωτέρων, διὰ τὴν Ὁρθοδοξίαν καθόλου, κατὰ τοὺς τελευταίους τέσσαρας αἰῶνας, καὶ τὸ μέγιστον ἐξ ὧν γνωρίζομεν ἐν τῷ κλίματι τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας, ἀπὸ τῆς ἀπελευθερώσεως τοῦ Ἑθνους. Διὸ καὶ χαίρομεν σφοδρῶς δι' ἀμφοτέρα.

Εἶχομεν γνωρίσει τὴν Ἐκκλησίαν μας κατὰ κρημνῶν φερομένην, ὑπὸ τῆς Προτεσταντικῆς ἀντιβασιλείας τοῦ Ὄθωνος, καὶ ὠδυνήσαμεν. Τὴν εἶδομεν ὀπιζομένην ὑπὸ τοῦ ἀντορθοδόξου πνεύματος τοῦ Θεοκλήτου Φαρμακίδου, καὶ ἐπενθήσαμεν. Τὴν ἐθεωρήσαμεν δεινῶς ὑπὸ τῆς Σιμωνίας κατακλυζομένην, καὶ ἐκλαύσαμεν. Ἦδη τὴν βλέπομεν δεσμίαν τυραννικῶς ἐπὶ τὸ ἄρμα τῆς Πολιτείας, ἧς οἱ ἄρχοντες ἀποδεικνύονται Μασόνοι, καὶ πάσχωμεν. Καὶ τὸ τραγικώτερον, ὅτι σήμερον τὴν ζῶμεν ἐσωτερικῶς ἐσχισμένην, καὶ σπαράσσεται ἡ καρδιά μας.

Τὶ εἶναι δυνατὸν νὰ προκύψῃ ἀπὸ τὴν ἐν λόγῳ Προσύνον; Ἄγνωστον. Ἡ Πανορθόδοξος Προσύννοδος ἀποτελεῖ ἀσφαλιστικὴν δικλεῖδα, καὶ ἀμφίστομον μάχαιραν. Τοῦτο θὰ ἐξαρηθῆ, ὅχι τόσον ἀπὸ τὰ ὑπὸ συζήτησιν θέματα, ἀλλὰ ἀπὸ τὸν τρόπον ἐξετάσεως. Ἐὰν δηλονότι, ἐξ ἀφορμῆς τῆς μνημονεύσεως αὐτῶν ἐπιδιώκεται ἡ κραταίωσις τῆς ἰσχύος τῶν θεμάτων, ἢ πληρεστέρα διὰ λόγου συνειδητοποίησις των, ὡς μὴ ἐπι-

δεκτικῶν ἐρεῦνης, ἣ πρόκειται περὶ τάσεως συζητήσεως καὶ ἀναθεωρήσεώς των. Τὸ πρᾶγμα ἐν προκειμένῳ εἶναι κινδυνοδέστατον. ὅσον καὶ ἀπλοῦν. Τίποτε δὲν δικαιολογεῖ τοὺς φόβους μας ἀκόμη, ἀλλ' οὔτε καὶ τὴν πλήρη ἱκανοποίησίν μας.

Ἐκ τοῦ προγράμματος τῶν ζητημάτων τῆς Προσυνόδου, οὐδεμία παρέχεται διασάφησης, περὶ τοῦ τρόπου καθ' ὃν τίθενται αὐτά. Ἐν τῷ συνόλῳ δὲ αὐτῶν ἀποτελοῦν ἀντιγραφὴν τῶν θεμάτων, ἅτινα ἐτέθησαν κατὰ τὸ ἔτος 1930 εἰς τὴν ἐν Ἀγίῳ Ὄρει συνελθούσαν Διορθόδοξον Ἐπιτροπὴν. Μήπως πρόκειται ἐνταῦθα περὶ τῆς μήπω εἰσέτι πραγματοποιηθείσης Προσυνόδου, ἣτις θὰ προετοιμάσῃ τὸ ἔδαφος πρὸς σύγκλησιν Οἰκουμενικῆς Συνόδου, ὡς εἶχε τότε διακηρυχθεῖ; Δὲν γνωρίζομεν Ἐκεῖνο ὅμως, ὅπερ γνωρίζομεν, εἶναι ὅτι ἡ τοῦ 1930 Ἐπιτροπὴ ἠναλώθη τὰς περισσοτέρας ἡμέρας, εἰς τὸ θέμα τῆς μὴ συμμετοχῆς τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας, οὔσης κατατετημημένης εἰς πολλὰ κόμματα. Αἱ σημεριναὶ συνθῆκαι εἶναι ἔτι δυσμενέστεραι, διὰ τὴν τοιαύτην Προσύνοδον, ἐπὶ τῷ λόγῳ, ὅτι αἱ πλεῖσται τῶν Ὄρθοδόξων Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν, τελοῦν ὑπὸ τὴν ἐπιτροπὴν κομμουνιστικῶν καθεστώτων. Ὑπὸ τοιαύτας προϋποθέσεις, εἶναι δυνατὴ ἡ ἐλευθέρᾳ ἔκφρασις τῶν βουλῶν τῶν Ἐκκλησιῶν;

* *

*

Ἡ ἐν Ἀγίῳ Ὄρει Διορθόδοξος Ἐπιτροπὴ ὑπῆρξε τολμηροτέρα, εἰς τὴν προβολὴν τῶν θεμάτων, τῆς μελετωμένης Προσυνόδου, κατὰ τὰ δύο ταῦτα: «Ἀναθεώρησις καὶ Κωδικοποίησις τῶν Ἱ. Κανόνων» ὡς καὶ «Ἡμερολόγιον καὶ Πασχάλιον». Τὰ θέματα ταῦτα ἐγένοντο δεκτὰ ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς, ὅπως συζητηθῶσιν ἐν τῇ Προσυνόδῳ. Μόνον ἡ λέξις «Ἀναθεώρησις» ἐπολεμήθη ὑπὸ τοῦ Γρόδνο Ἀλεξίου, ἀντιπροσώπου τῆς Πολωνικῆς Ἐκκλησίας, ὡς δυναμένη νὰ σκανδαλίσῃ τὰς συνειδήσεις τῶν πιστῶν. Διότι ποία ἀναθεώρησις τῶν Ἱ. Κανόνων εἶναι νοητή; Ἄλλ' ἡ στάσις τοῦ Ἀχρίδος ἐξέφραζε καὶ μίαν σοβαρωτάτην ἀνησυχίαν, ἣν διετύπωσεν ὡς ἐξῆς: «... Ἐχοντες πικρὰν τὴν πεῖραν ἐξ ἄλλης Συσκέψεως, (ἔννοεῖ τὸ Πανορθόδοξον Συνέδριον τῆς Κωνσταντινουπόλεως τὸ ἔτος 1923) ἐν ἧ καὶ ἡ ἡμετέρα Ἐκκλησία εἶχεν Ἀντιπροσώπους, ἀναγκαζόμεθα νὰ εἴμεθα ὡμῶς ἐπιλοπινοεῖς. Εἶναι γνωστόν, ὅτι αἱ ἀποφάσεις τῆς Συνελεύσεως

ἐκείνης, καίπερ μὴ γενόμεναι ἀποδεκταί, ἐθεωρήθησαν ὡς Ἀποφάσεις Οἰκουμενικῆς Συνόδου, καὶ τοῦτο ἐδημιούργησεν εἶδος τι Σχίσματος.....».

Διὰ τούτου, ὁ Ἀρχίδος Νικόλαος, ὑπαινίσσεται τὴν γενομένην συζήτησιν ἐπὶ τοῦ δυνατοῦ τῆς διορθώσεως τοῦ Ἡμερολογίου, ἣν συζήτησιν, «ὡς ἀπόφασιν Οἰκουμενικῆς Συνόδου», ἔσπευσεν ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος νὰ ἐφαρμόσῃ, παρὰ τὰς διαφωνίας τῶν ἐπὶ μέρους Ἐκκλησιῶν καὶ τῶν Πατριαρχείων Ἱεροσολύμων, Ἀλεξανδρείας καὶ Ἀντιοχείας, πρᾶγμα ὅπερ «ἐδημιούργησεν εἶδος τι Σχίσματος...» Ὁ ἀναγνώστης δέον νὰ σημειώσῃ, ὅτι ἡ κατηγορία τοῦ Ἀρχίδος ἐλέγχει τὴν ἀνειλικρίνειαν τοῦ μακαρίτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Χρυσόστομου Παπαδοπούλου, ὅστις, εἰς βιβλιάριόν τι ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἡμερολογιακῶν κατηγοριῶν ἔλεγχος» ἐκδοθὲν τὸ ἔτος 1937, ἀγωνίζεται νὰ πείσῃ τὸν κόσμον, ὅτι ἐπιέζετο συνεχῶς ὑπὸ τοῦ Σέρβου Πρέσβεως, ὅπως χωρήσῃ ἄνευ ἀναβολῆς, εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ διωρθωμένου Γρηγοριανοῦ Ἡμερολογίου.

Τὸ ἴδιον ὑπεστήριξεν ὁ μακαρίτης -«ὁ ἀποθανὼν δεδικαιώται»- καὶ περὶ τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας, ὅτι δῆθεν ὁ Πατριάρχης Φώτιος, ἀντιτιθέμενος εἰς τὴν ἀποδοχὴν τοῦ Γρηγοριανοῦ καὶ τασσόμενος ὑπὲρ τῆς λύσεως δι' Οἰκουμενικῆς Συνόδου, ἀπέστειλεν ἐπὶ τῷ τέλει εἰς Ἑλλάδα τὸν Μητροπολίτην Λεοντοπόλεως Χριστόφορον -νῦν Πατριάρχην Ἀλεξανδρείας- ὅστις ὡμολόγησεν, ὅτι ὄντως ἐπείγει ἡ εἰσαγωγή τοῦ Γρηγοριανοῦ Ἡμερολογίου, ἐνῶ ἀκριβῶς μετὰ ἓν ἔτος ἀπὸ τῆς καινοτομίας τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν, ἐκυκλοφόρησε φυλλάδιόν τι τοῦ Λεοντοπόλεως, δι' οὗ κατεφέρετο μετὰ ἀσυνήθους δριμύτητος ἐναντίον τοῦ Ἀθηνῶν.

* *

Θλιβερὰν ἐντύπωσιν προκαλεῖ εἰς ἡμᾶς τοὺς Ἀγιορείτας ἡ ἀπουσία τοῦ Ἡμερολογιακοῦ ζητήματος ἐκ τῶν θεμάτων τῆς Πανορθοδόξου Προσυνόδου. Ἐν τούτοις, ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος εἶχεν ἐπιδείξει ἐξαιρετικὸν ἐνδιαφέρον, διὰ τὸ ζήτημα τοῦτο τὸ 1930 εἰς τὴν Διορθόδοξον Ἐπιτροπὴν. Πεισθίεις περὶ τοῦ λάθους του, ὁ μακαρίτης Χρυσόστομος, μετὰ ἐξαετῆ περιπεριπατισμόν, ἢ προσπαθῶν νὰ παρασύρῃ εἰς τὴν περιπέτειαν

καὶ τὰς ἄλλας Ἐκκλησίας, ἵνα προσδώσῃ νομιμότητα εἰς τὴν ἀντικανονικὴν ἐνέργειάν του, ἔγραφε πρὸς τοὺς ἐκπροσωποῦντας εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος, μακαρίτην Γεννάδιον Θεσσαλονίκης καὶ Κερκύρας κ. Ἀθηναγόραν -νῦν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην- ὅτι «περιληφθήσονται, ὡς εἰκός, ἐκ τῶν πρώτων τὰ ὑπὸ ἐπείγουσαν μορφήν προβάλλοντα ζητήματα τοῦ Ἡμερολογίου καὶ τοῦ Πασχαλίου».

Ἄλλ' ἢ Ἐπιτροπὴ οὔτε κἀν ἐσχολίασε τὸ θέμα, ὅπερ ἔκαιε τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν, καὶ φυσικὰ ἀφέθη, διὰ τὴν Πανορθόδοξον Προσύνοδον. Θεωροῦμεν ἀναγκαῖον νὰ ὑπομνήσωμεν ἐνταῦθα, πόσον συνδεδεμένον εἶναι τὸ διωρθωμένον Γρηγοριανὸν Ἡμερολόγιον μετὰ τοῦ Πασχαλίου Κανόνος, ἀφοῦ κατενοήθη τὸ ἀδύνατον τῆς ὑπάρξεως τοῦ πρώτου ἄνευ τῆς ἀναθεωρήσεως καὶ προσαρμογῆς καὶ τοῦ δευτέρου. Ἐὰν ἡ πρόχειρος μεταπήδησις κατὰ δέκα ἰσμεῖς ἡμέρας ἔλυσεν ὀριστικῶς τὸ ἡμερολογιακὸν ζήτημα, οὐδεμία ἐντεῦθεν ἀνάγκη θὰ προέκυπτε περὶ μνείας τοῦ Πασχαλίου, ἐπὶ ἀνατροπῇ Κανόνος τῆς α' Οἰκουμενικῆς Συνόδου. Ὡστε οἱ Παλαιοημερολογῖται, βλέποντας μακρὰν, δικαίως διαμαρτύρονται, δι' ἀντικανονικὰς ἐνεργείας τῆς Ἐκκλησίας μας.

Ἄς μᾶς ἐπιτραπῇ νὰ εἴπωμεν τινα διὰ τὸ Ἡμερολογιακὸν ζήτημα, τὸ ὁποῖον ἀπὸ τοῦ 1924 ἀποτελεῖ μέγαν πειρασμὸν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, σκανδαλίσαν χιλιάδας συνειδήσεων. Τὸ ἡμερολογιακὸν ἐψύχρανε πιστούς, ὠδήγησεν εἰς ἀπειθειαν, εἰς χωρισμόν, εἰς δημιουργίαν ἰδίας Ἐκκλησίας. Ἡ ἐνότης ἐν τῇ περιοχῇ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας διεσπάσθη. Εὐσεβέστατοι χριστιανοὶ ἀπέκοψαν ἑαυτοὺς ἀπὸ τῆς κοινωνίας τῶν λοιπῶν πιστῶν. Καὶ αὐτοὶ δὲν εἶναι ὀλίγοι. Ἐν, ἴσως, ἑκατομμύριον κατὰ συνείδησιν θρησκευομένων ἀδελφῶν. Προῆλθεν ἐκ τούτου διάστασις, ἀνταγωνισμός, ἐκατέρωθεν ἄμυνα. Ἠκολούθησαν διωγμοί, ἐλέχθησαν ἄτοπα, ἐτέθη ἐν ἀμφιβόλῳ ἡ Κανονικὴ εὐστάθεια τῆς Ἐκκλησίας μας. Κόμματα ἐπὶ κομμάτων ἐσηματίσθησαν καὶ διερράγη ὁ Θεοῦφαντος καὶ ἄρραφος χιτῶν τοῦ Κυρίου.

Τὶ πταίουν εἰς ταῦτα οἱ παλαιοημερολογῖται; Ἄνθρωποι εὐλαβέστατοι καὶ ἀπλοῖ, φοβούμενοι περὶ τῆς σωτηρίας τῆς ψυχῆς των, προετίμησαν συγκακουχεῖσθαι τῷ λαῷ τοῦ Θεοῦ ἢ προσκαίρον ἔχειν κακῶς ἐννοουμένην εἰρήνην. Πολλοὶ τοὺς

ὠνόμασαν ὄχλον. Ἡ λέξις εἶναι ἄστοχος καὶ ἀντιχριστιανικωτάτη. Ὁ Χριστὸς εἰς αὐτὸν τὸν ὄχλον ἐπαναπαύετο. Ὑπὲρ αὐτοῦ ὁ Παῦλος ἐνομοθέτει. Χάριν αὐτοῦ οἱ Πατέρες ἐδογματίσαν. Παραβραχὺ νὰ εἴπωμεν ὅτι αὐτοὶ εἶναι οἱ ἀληθῶς ἐκλεκτοί. Διότι εἰς τὸν χριστιανικὸν κόσμον, οἱ ὄντως πιστοὶ αὐτοὶ εἶναι. Τὸν Παῦλον τὸν ἐκατηγόρησαν ὅτι εἶχε περιμυζέψῃ ὅλην τὴν κουρελαρίαν τῆς Μεσογείου, διὰ νὰ κάμῃ τὰς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ. Καὶ ἀπαντᾷ ἐγκουαχόμενος: «οὐ πολλοὶ σοφοὶ κατὰ σάρκα, οὐ πολλοὶ εὐγενεῖς· ἀλλὰ τὰ μωρὰ τοῦ κόσμου ἐξελέξατο ὁ Θεὸς ἵνα τοὺς σοφοὺς καταισχύνη....»

* *
*

Ἡ ἀδιαφορία τῆς καθ' ἡμᾶς ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας εἰς τὸ φλέγον θέμα τοῦ Ἡμερολογίου, ἣτις καταφαίνεται εἰς τὰ θέματα τῆς Πανορθοδόξου Προσυνόδου, μᾶς λυπεῖ καὶ μᾶς ἀνησυχεῖ σφοδρῶς. Τί ἀναμένει ἡ Ἐκκλησία διὰ τὴν ἄρσιν τοῦ σχίσματος; Ποῖον βίαιον μέτρον δύναται νὰ ἰσχύσῃ; Καὶ ὅμως, ἀποτελεῖ αἴτημα τῆς Ὁρθοδοξίας μας, ἐπιβάλλεται ἀπὸ τὸν ὀρθὸν λόγον, προβάλλεται ὑπὸ τῆς ἀνάγκης τῆς ἐνότητος ἢ Κανονικῆ διευθέτησις τοῦ Ἡμερολογιακοῦ. Ἡ οἰκείωσις τοῦ Παλαιοημερολογιτικοῦ κόσμου ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας, θὰ προσεπόριζεν αὐτῇ πλήθη λαοῦ, θρησκευόντα μὲ συνέπειαν, φρουροῦντα τὴν Ὁρθοδοξίαν καὶ ἔτοιμα νὰ θυσιασθοῦν, διὰ τὴν δόξαν καὶ τὸ καλὸν τῆς. Ἡ Ἐκκλησία εἶναι ὑποχρεωμένη νὰ ἐνθυμηθῇ τὸν λόγον τοῦ Ἀποστόλου Παύλου: «εἰ ἀλλήλους δάκνετε, ἀλλήλους κατεσθίετε, σκοπεῖτε μὴ ὑπ' ἀλλήλων ἀναλωθῆτε».

Φρονοῦμεν, ὅτι ὀλίγον εὐφυῆς προοπτικῆ θὰ ἔπειθον, ὅτι τοὺς Παλαιοημ/τας οἰονδήποτε μέτρον, ἐκτὸς τῆς τακτοποιήσεως Κανονικῶς τοῦ ζητήματος, εἶναι ἀδύνατον νὰ τοὺς ἐπαναφέρῃ εἰς τοὺς κόλπους τῆς Ἐκκλησίας. Καὶ ἡ ζημία εἶναι τεραστία. Ἀνεξαρτήτως ἐὰν εἰς τὴν φαντασίαν τινῶν ἐμεγεθύνθη μέχρι τοῦ ἀπιθάνου ἢ μονομερῆς εἰσαγωγή τοῦ ν. ἡμερολογίου, τὸ πρῶγμα ἐν τούτοις εἰς τὴν βάσιν του εἶναι ἀντικανονικὸν χρόνιον, καὶ ἐκθέτει τὴν Ἐκκλησίαν εἰς τὸν ὑπόλοιπον Ὁρθόδοξον κόσμον καὶ τοὺς ξένους. Πῶς θὰ δυνηθῶμεν κατόπιν τούτου νὰ ὀμιλῶμεν περὶ ἐμμονῆς εἰς τὰ Πατερικὰ ὄρια; Καὶ πῶς θὰ ἀμυνθῶμεν κατὰ τῶν ποικίλων αἰρέσεων ἐφ' ὅσον οἱ σχισθέντες Παλαι-

ομη/ται προκαλοῦν κατηγορίας, καὶ ὁ ἔξω κόσμος μᾶς οἰκτείρει διὰ τοὺς διωγμούς, οὓς κινεῖ ἐναντίον των; Ὁ Μακαριώτατος Προκαθήμενος κ. Δωρόθεος, ὅταν ἀνῆλθεν εἰς τὸν θρόνον τῶν Ἀθηνῶν ὑπεσχέθη πολλὰ ὑπὲρ τῆς εἰρηνικῆς διευθετήσεως τοῦ ζητήματος. Ἦδη παρατηροῦμεν ὅτι αἱ καλά του διαθέσεις συνεπνίγησαν ὑπὸ τῶν κύκλω αὐτοῦ ἀκανθῶν. Ποῦ βαίνομεν λοιπόν;

* *

Τὸ Ἅγιον Ὅρος οὐ παύεται προσευχόμενον νυκτὸς καὶ ἡμέρας, διὰ τὴν διόρθωσιν τοῦ ἀνυπολογίστου τούτου ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ κακοῦ. Ἄν καὶ ἀνῆκει εἰς τὸ κλίμα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ἐν τούτοις ἐπραξε πολλὰ πρὸς ἀναχαίτισιν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ Κωνσταντινουπόλεως ἀπὸ τὸν ὄλισθον τῶν καινοτομιῶν. Δυστυχῶς, ἐπὶ τῷ τέλει δὲν ἠδυνήθη νὰ συγκρατήσῃ τὴν νεοημερολογιακὴν σπουδὴν των. Θὰ παρέλθουν ἱκανὰ ἔτη, διὰ νὰ ἐκτιμηθῇ ἡ συμβολὴ τῶν Ἀγιορειτῶν εἰς τὴν διαφύλαξιν τῶν ὀρθοδόξων Παραδόσεων, ἰδίᾳ κατὰ τὴν τελευταίαν τριακονταετίαν. Καὶ ὅμως τοὺς ἐχαρκτήρισαν ὡς ἀμαθεῖς. Δὲν ἀρνοῦνται τὴν κατηγορίαν προκειμένου περὶ ἀνωφελῶν πραγμάτων, ἀλλὰ ὅταν εἶναι περὶ πίστεως, γνωρίζουν τὴν Ὄρθοδοξίαν, ὅσον ὀλίγοι ἐκ τῶν πεπαιδευμένων, οὐ μὴν, ἀλλὰ καὶ τὴν βιοῦν Δικαιοῦνται ἐπὶ πλεον νὰ διακηρύξουν, ὅτι ἀρνηθέντες νὰ ἀποδεχθῶν τὸ διωρθωμένον Γρηγοριανόν, παρέσχον βαρῦνον παράδειγμα ὀρθοδόξου σκέψεως. Βεβαίως, δὲν ἀπεσχίσθησαν τῆς Ἐκκλησίας των, δὲν διέκοψαν τὴν πρὸς αὐτὴν ἀναφορὰν καὶ κοινωνίαν. Ἄλλ' ἡ ἀρνησις ὑποταγῆς των, συναφείᾳ πρὸς τὴν διατήρησιν κανονικῶν σχέσεων, ἀποδεικνύει ὅτι, οἱ Ἀγιορεῖται δὲν εἶναι μόνον πιστοὶ φύλακες τῶν Παραδόσεων, ἀλλὰ καὶ πολιτικοὶ μὲ βλαθεῖαν πείραν καὶ ἡσχημένα κριτήρια. Πῶς νὰ ἀπεγύμνουν τὸ μαρτυρικὸν Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ἀπὸ τὸ ὠραιότερον κόσμημά του, ὅπερ ἀποτελεῖ τὸ Ἅγιον Ὅρος ἐν ὅλῃ τῇ Ἀνατολῇ;

* *

Ἐν τῷ θέματι τῷ Ἡμερολογιακῷ, χρεωστοῦμεν νὰ διαστείλωμεν τὰς ἀκρότητας καὶ τὰς καταχρήσεις, αἵτινες παρετηρήθησαν ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ ζητήματος τούτου. Ὅπως κάθε ἀνώμαλος περίοδος παρουσιάζει ἐκτροπὰς, οὕτω καὶ ἡ προξενηθεῖσα ἀρροθυμία εἰς τὴν ζωὴν τῆς Ἐκκλησίας ἐγέννησε τὴν Κερατέα. Οὐδὲν ἔχομεν νὰ εἴπωμεν περὶ τῶν εὐλαβεστάτων Μοναζουσῶν τῆς Μονῆς αὐτῆς, παρὰ τὰ σφαλερὰ περὶ Ἐκκλησίας φρονήματά των. Ἄλλοι ὄψονται δι' αὐτά. Ἐκεῖνο, ὅπερ εἶναι σοβαρώτατον, εἶναι ἀπὸ τῆς στιγμῆς, καθ' ἣν ἡ Μονὴ παύει νὰ εἶναι τόπος ἡσυχίας καὶ προσευχῆς καὶ καθίσταται περιοχὴ, ἐν ἣ σχηματίζονται ἀπερίγραπτος τις Ἐκκλησία, ἀποτελουμένη ἐκ δέκα Ἐπισκό-

πων, με τὰς μίτρας των, τὰ ἐγκόλπια των, τὰς ποιμαντορικάς
 ράβδους των καὶ με τὰ χρυσοκέντητα... ὑποπόδια των, Μάρτυς
 μου ὁ κ. Μπατσιᾶς, ὅστις ἔφριξεν ἐπὶ τῷ θεάματι, εἰπὼν, «οὔτε
 αὐτὸς ὁ Πάπας εὐμοιρεῖ ὑποποδίου». Τὰ πολεμοῦντα τὴν Ἐκ-
 κλησίαν τοῦ Χριστοῦ πονηρὰ πνεύματα, δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ
 σοφισθοῦν ἐπιτυχεστέραν διακωμώδησιν τοῦ Ἐπισκοπικοῦ βα-
 θμοῦ Ἐν τούτοις, οἱ ἀξιωματοῦχοι αὐτοί, οἷτινες ἀποτέλουν τὸν
 ἐκκλησιαστικὸν διάκοσμον τοῦ ἀτυχοῦς Ματθαίου, καὶ ἤδη συγ-
 κροτοῦν ζηλοτύπως ἀπηρητισμένην Σύνοδον, εἶναι ἄνθρωποι
 ἀπλούστατοι, ἀμαθέστατοι καὶ ἀθωότατοι τῶν περὶ αὐτῶν πραγ-
 μάτων. Εἰς μόνον ἔξ αὐτῶν εἶναι ἄξιος πολλῶν τιμωριῶν. Ὁ...
 Ἀρχιεπίσκοπος Πειραιῶς. Θεολόγος, με πείραν Ἐκκλησιαστικὴν,
 πῶς ἐτόλμησε νὰ δεχθῆ χειροτονίαν παρ' ἀκύρων Ἐπισκόπων;
 Καὶ πῶς μετὰ τὴν χειροτονίαν του ἐδέχθη νὰ συλλειτουργήσῃ ὡς
 ἀπλοῦς ἱερεὺς ἐν τῇ Σκῆτῃ τῶν Καυσοκαλυβίων τοῦ Ἁγίου Ὁρους!

* * *

Καὶ ἐπειδὴ ὅλη αὐτὴ ἡ κατάστασις ἔξω τῶν Ἀθηνῶν θε-
 μελιούται ἐπὶ τοῦ ψεύδους, ὁ τελετάρχης τῆς χειροτονίας του...
 Ἀρχιεπισκόπου, ἠλίευσε ἓνα ὠραιότατον λόγον περὶ Ἀρχιερω-
 σύνης τοῦ Ἁγίου Νικοδήμου τοῦ Ἁγιορείτου, προέταξε δύο ἀ-
 θλίαις παραγράφους ἐν ἀρχῇ καὶ τὸν ἀπήγγειλε ὡς ἰδικόν του,
 πρὸς ἐκπληξιν καὶ θαυμασμὸν τῶν νοημόνων... Ἱεραρχῶν καὶ
 τοῦ ἀφελοῦς λαοῦ.

Ταῦτα γράφονται διὰ τὴν Ἱ. Σύνοδον τῆς Ἐκκλησίας τῆς
 Ἑλλάδος, ἣτις ἀπηξίωσε νὰ θέσῃ ὡς θέμα, τὸ ἐκθέτον τὴν Ἐκ-
 κλησίαν μας ἀπαραδέκτως εἰς τοὺς ξένους Ἡμερολογιακὸν ζήτη-
 μα, ἐν τῇ Πανορθοδόξῳ Προσυνόδῳ, καὶ ἢ νὰ ἐπαναφέρῃ τὸ
 παλαιόν, ἢ διὰ τῆς Κανονικῆς ὁδοῦ νὰ νομιμοποιήσῃ τὸ ἐν χρή-
 σει. Ποῖος θὰ ἠδύνατο νὰ ζητήσῃ εὐθύνας ἀπὸ τοὺς ἀπλοϊκοὺς
 αὐτοὺς ἀνθρώπους, ἢ νὰ τοὺς ἐγκαλέσῃ ἐπὶ ἀντιποιήσῃ ἀρχῆς;
 Ὁχυροῦνται ὀπισθεν τῶν τειχῶν τοῦ Μοναστηρίου, μεθ' ὅσης
 εὐκολίας προβάλλουν τὸ μορμολύκειον τοῦ Ἡμερολογίου, τὸ ὀ-
 ποῖον πιστεύουν ἐν πάσῃ εἰλικρινείᾳ, ὅτι κατέστησε τὴν Ἐκκλη-
 σίαν Σχισματικὴν, αἰρετικὴν, καὶ ὅ,τι ἄλλο γεννήσει ἢ ἀδόκιμος
 διάνοιά των, Καὶ αὐτοὶ μὲν, ὡς εἶπωμεν, εἶναι ἀπλοῖκοι καὶ
 ἔχουν τὸν ἀποχρῶντα λόγον των, τὸν ὑποῖον ἐδημιούργισεν ἡ
 σκανδαλισθεῖσα ἀσθενὴς συνείδησίς των. Ἡ Ἐκκλησία ὅμως, τὴν
 ἐνήργησε τριάκοντα τρία ἤδη ἔτη, διὰ τὰς ψυχὰς χιλιάδων
 ἀνθρώπων, «ὑπὲρ ὧν Χριστὸς ἀπέθανε;» Καὶ διατὶ μετὰ τὴν εὐ-
 καιρίαν τῆς Πανορθοδόξου Συνόδου νὰ μὴ μεριμνήσῃ διὰ τὴν
 διόρθωσιν τοῦ αἰτίου, ὅπερ αὐτομάτως θὰ ἔλυε κατὰ τὸν καλύ-
 τερον τρόπον σωρείαν ὅλην προβλημάτων τῆς;

* * *

*

Ἐπὶ τῶν θεμάτων τῆς Προσυνόδου, ἔχομεν νὰ παρατηρήσωμεν συγκεκριμένως, ὅτι, ἐνῶ, ὡς ἐχθροὶ τῆς Ὁρθοδοξίας κατονομάζονται ὁ Ρωμαιοκαθολικισμὸς, ὁ Οὐνιτισμὸς, ὁ Προτεσταντισμὸς, καὶ ὁ Χιλιασμὸς, ἀποσιωπᾶται τελείως ὁ μέγιστος ἐξ ὅλων τούτων ἐχθρῶν, ὁ Μασονισμὸς. Ἐν τῇ Διορθοδοξῶ Ἐπιτροπῇ τοῦ Ἁγίου Ὄρους κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον ἐτέθη τὸ θέμα τῶν πολεμίων τῆς Ὁρθοδοξίας. Καίτοι ὁμως, καὶ τότε δὲν εἶχεν ἐμφανισθῆ ἡ ἔκτασις τοῦ κινδύνου τούτου, ἐν τούτοις ὁ Ἀχρίδος Νικόλαος, ἀνὴρ ἀσκητικώτατος, ἔθηκε τὸ ζήτημα ὡς λίαν ἐπείγον, εἰπὼν τὰ ἀξιωματικώτατα ταῦτα: « Ἡ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ Κωνσταντινουπόλεως ἐσημείωσεν ἐν τῷ καταλόγῳ αὐτῆς αἰρέσεις τινὰς ὀνομασί, ὡς τὸν Οὐνιτισμὸν, Χιλιασμὸν κ.τ.λ., ἀλλ' ὁ Μασονικὸς κίνδυνος ὑπερβαίνει πάντας, καὶ δυστυχῶς ἱκανοὶ τῶν διανοουμένων εἶναι συνδεδεμένοι μετ' αὐτοῦ. Οὗτος εἶναι ὁ νέος Ἀρειανισμὸς καὶ ἐνώπιον ἡμῶν πρόκειται μέγας ἀγὼν, ὃν ὀφείλομεν ἄνευ φόβου νὰ ἀναλάβωμεν ἐν ὀνόματι τοῦ Θεοῦ. Ὁ μεγαλύτερος κίνδυνος τοῦ Χριστιανισμοῦ ἐν τῷ κόσμῳ δὲν εἶναι ὁ Μπολσεβικισμὸς ἢ ἄλλο τι, ἀλλ' ὁ Τεκτονισμὸς, διότι εἶναι ἐχθρὸς ἐξωτερικὸς καὶ ἐσωτερικὸς.....» Σήμερον, μετὰ εἴκοσιν ἑπτὰ ἔτη, κατόπιν τῆς πληρεστέρας ἀποκαλύψεως τῆς καταχθονίου δράσεως καὶ φύσεώς του, ὕστερα ἀπὸ τὴν ἐπισήμως γενομένην καταδίκην του ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, δικαιολογεῖται νὰ μὴ ἀναφέρεται ὀνομασί ὁ Μασονισμὸς εἰς τὰ θέματα τῆς Προσυνόδου;

* *

Ὡσαύτως ἐπιθυμοῦμεν νὰ εἰπῶμεν ἐν συνόψει τὰς ἀπόψεις ἡμῶν ἐπὶ τοῦ τιθεμένου ζητήματος τοῦ Μοναχισμοῦ. Χαίρομεν ὅτι κατενοήθη ἡ ἀξία τοῦ θεσμοῦ. Τὸ ζήτημα τοῦτο δὲν εἶναι, βεβαίως, δογματικόν, ἀλλὰ καθαρῶς πνευματικόν. Διὰ τοῦ Μοναχισμοῦ ἐκάστη Ἐκκλησία προβάλλει τὴν ἑαυτῆς πνευματικότητα Ἡ καθ' ἡμᾶς Ἀνατολική, ἔχει τὴν ἰδιάζουσαν πνευματικότητα αὐτῆς, ἣτις ἀποτελεῖ κατάκτησιν τῆς ἀσκητικῆς καὶ ἁγίας ζωῆς τῶν Πατέρων καὶ οἶονεὶ, ἔκφρασιν τοῦ πνεύματός των. Ὁ Μοναχισμὸς εἶναι θεμελιωμένος ἐπὶ τῶν Τυπικῶν καὶ Κανόνων, οἵτινες εἶναι προῖον τῆς πείρας των, καὶ ἄγουν εἰς τὴν δικαίωσιν τῆς ὑπάρξεως τοῦ Μοναχισμοῦ. Δὲν συνδέεται μὲ ἐκκλησιαστικὴν σκοπιμότητα, ὡς τὰ Τάγματα τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας, οὔτε ἐξαίρεται ἢ ἐνδεχομένως ἐπιστημονικὴ ἐπίδοσις τῶν Μοναχῶν, ὅπως ἡ ἀγιότης των, ἣτις προηγεῖται πάσης ἄλλης ἐνασχολήσεως καὶ προσφορᾶς.

Ἐν τῇ Πανορθοδόξῳ Προσυνόδῳ θὰ ὑπάρξουν αἱ προϋποθέσεις ὑπευθύνου ἀναπτύξεως τοῦ πνεύματος τοῦ Μοναχισμοῦ, διὰ τὴν λῆψιν ἀναλόγων ἀποφάσεων, γνωστοῦ ὄντος, ὅτι ἡ ἐπι-

στημονική γνώσις τοῦ Μοναχισμοῦ δὲν ἀρκεῖ διὰ τὴν ἐν τῷ συνόλω αὐτοῦ κατανόησιν ;

Ἡμεῖς ἐπ' αὐτοῦ προβάλλομεν εὐλαβῶς τὴν ἐξῆς σκέψιν. Ἐπειδὴ τόσον τὸ θέμα τοῦ Μοναχισμοῦ, ὅσον καὶ τινα ἄλλα, ἅτινα ἀποτελοῦν ἀδιάσπαστα στοιχεῖα τῆς ὀρθοδόξου πνευματικότητος, δέον ὅπως, κατὰ τὴν τάξιν τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας, ληφθοῦν καὶ γνῶμαι ἐγκρίτων Μοναχῶν, εἴτε παρακαθημένων ἐν τῇ Συνόδῳ, εἴτε χρησιμοποιοιμένων ὡς τεχνικῶν, οὕτως εἰπεῖν μελῶν.

Ὅμοίως ἔχομεν νὰ παρατηρήσωμεν, ὅτι, ἐπειδὴ ἡ ἱερότης τῶν ἐργασιῶν τῆς Προσυνόδου ἀποτελεῖ πραγματικότητα αἰσθητήν, δὲν πρέπει νὰ λάβῃ αὕτη χώραν ἐν τῇ τουριστικῇ πόλει τῆς Ρόδου, ἀλλὰ ἐν τῷ κέντρῳ τῆς Ὀρθοδοξίας, εἰς τὸ Φανάριον ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἃν αἱ συνθῆκαι εὐνοοῦν τοῦτο, ἢ εἰς Ἅγιον Ὅρος, ὅπου τὰ πάντα ἀποπνέουν Ὀρθοδοξίαν, Πατερικότητα καὶ εἰρήνην, στοιχεῖα ἐπενεργοῦντα τόσον εὐεργετικῶς, καὶ ἐξασφαλιζοντα τὰς ἀναγκαίας προϋποθέσεις τῶν ἱερῶν ἐργασιῶν ἐνὸς τόσον σημαντικοῦ Σώματος.

* *

*

Τελευτῶντες, οὐδεμίαν γνώμην δυνάμεθα νὰ ἐκφέρωμεν ἀπὸ γενικωτέρας ἐπισκοπήσεως τῶν θεμάτων, ἐπὶ τῷ λόγῳ, ὅτι ἀγνοοῦμεν τὸν τρόπον, καθ' ὃν τίθενται αὐτά. Ἐν πάσῃ ὁμως περιπτώσει, δέον νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψει, ὅτι τινὰ ἐξ αὐτῶν εἶναι τόσον καλῶς τοποθετημένα ἀπὸ αἰώνων, καὶ τόσον λεπτά, ὥστε νὰ ἐπροκαλεῖτο ἀνυπολόγιστος ζημία, ἔστω καὶ ἂν ἐθίγοντο μὲ τὴν ἀπαλότητα πτερῶν πεταλούδας. Δὲν ἀρκοῦν αἱ ἀποφάσεις τῆς Πανορθοδόξου Προσυνόδου, οὔτε καὶ Οἰκουμενικῆς ἀκόμη, διὰ νὰ ᾧσιν ἀληθεῖς καὶ κατ' ἐπίπνοϊαν τοῦ Παναγίου Πνεύματος. Ἡ Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία δύναται πολλὰ νὰ μᾶς διδάξῃ. Εἶναι ἀπαραίτητον νὰ ἔχωμεν πάντοτε ἐν νῷ, ὅτι «τὰς γενομένας Συνόδους ἡ εὐσεβὴς πίστις κυροῖ», καὶ ὅτι, «ἡ τῶν δογμάτων ὀρθότης κρίνει τὰς Συνόδους», ὡς ἀποφαίνεται ὁ Θεοφόρος Πατὴρ ἡμῶν Μάξιμος ὁ Ὁμολογητής.

Πιστεύομεν ὅτι ἡ χορεία τῶν Ἱεραρχῶν μας, εἶναι ἱκανῶς πιστὴ εἰς τὴν Ὀρθοδοξίαν, ὥστε, ἂν μὲν δὲν ἔχει νὰ παρουσιάσῃ ἀναστήματα ὡς τῶν ἐν Ἁγίοις Πατέρων ἡμῶν, ὁμοίων τῶν ὁποίων εἶναι ἀμφίβολον ἂν θὰ ἐπανίδῃ ἡ ἱστορία τοῦ κόσμου, θὰ ἐξαρθῇ πάντως εἰς τὸ ὕψος καὶ τὰ αἰτήματα αὐτῆς, τῆς μόνης καὶ μοναδικῶς ἐκφραστικῆς τῆς ὑπερφυοῦς ἀληθείας τοῦ Χριστιανισμοῦ.

ΘΕΟΚΛΗΤΟΣ Μοναχὸς ΔΙΟΝΥΣΙΑΤΗΣ

Ἅγιον Ὅρος 19.2/4.3.1957

ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ ΑΘΩ

ΓΕΝΙΚΑΙ ΓΝΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΝ ΑΓΙΩ, ΟΡΕΙ ΜΟΝΩΝ ΚΑΙ ΜΟΝΑΧΩΝ

ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΠΑΝΤΟΚΡΑΤΟΡΟΣ

Ὡς ἀνεφέρθη εἰς τὸ προηγούμενον τεῦχος, εἰς τὴν Ἱ. Μο-
νὴν Παντοκράτορος ὑπάγεται καὶ ἡ μεγάλη Ρωσικὴ σκήτη τοῦ
Προφήτου Ἡλιοῦ περὶ τῆς ὁποίας, ἐπειδὴ εἶναι τὸ ἀρχαιότερον
σλαυϊκὸν ἴδρυμα ἐκ τῶν ἐξαρτημάτων τοῦ ΙΘ' αἰῶνος ἐν Ἀγίῳ
Ὄρει, θὰ ἐπεκταθῶμεν χάριν τῆς ἱστορίας κάπως περισσότερον.

Ἡ σύστασις τῆς σκήτης ταύτης ἀνέρχεται μέχρι τοῦ ἔτους
1759 καὶ συνίστατο ἐκ μικρῶν καλυβῶν ἰδιορρούθμως τεταγμένων
κατὰ τὴν τάξιν τῶν σκητῶν εἰς τὴν ὁποίαν ἠσύχαζον Ἕλληνες
ἀποκλειστικῶς μοναχοί.

Εἰς τὴν σκήτην τοῦ Προφήτου Ἡλιοῦ εἰσηλθόν ὀλίγοι τι-
νες Ρῶσοι μοναχοί. Τούτους ἠκολούθησαν ἄλλοι πολυπληθέστε-
ροι καὶ βαθμηδὸν ἐπεκράτησαν ἐξ ὀλοκλήρου. Ἐκ τοῦ γεγονότος
τούτου τῆς συγκεντρώσεως μεγαλυτέρου ἀριθμοῦ μοναχῶν διε-
μορφώθη ἡ σκήτη αὕτη εἰς κοινοβιακὴν, δώσασα πρώτη τὸν
τύπον καὶ τὸ παράδειγμα τῶν ἀγνώστων μέχρι τότε εἰς τὸν μο-
ναχικὸν βίον κοινοβιακῶν σκητῶν, εἰς τοὺς νεωτέρους Ρώσσους
καὶ Ρουμάνους οἵτινες βραδύτερον ἴδρυσαν τὰς σκήτας Ἀγ.
Ἀνδρέου (Σεράγιον) καὶ τοῦ Τιμίου Προδρομοῦ.

Κατὰ τὰ ὑπάρχοντα γραπτά, ἡ σκήτη μέχρι τοῦ 1839 ὑπῆρ-
χεν ἀκόμη ἰδιόρρουθμος συνισταμένη ἐκ καλυβῶν. Τότε κατόπιν
προηγούμενων διενέξεων μεταξὺ τῆς κυριάρχου Μ. τοῦ Παντο-
κράτορος καὶ τῆς σκήτης, ἡ Ἱ. Κοινότης ἀδελφικῶς φερομένη
πρὸς ἅπαντα τὸν πληθυσμὸν τοῦ Ἀγίου Ὄρους καὶ ἵνα εὐχαρι-
στήσῃ ἀμφοτέρω τὰ μέρη συνέταξεν ἔγγραφον συμβιβασμοῦ ὑπὸ
χρονολογίαν 26 Αὐγούστου 1839 γενόμενον ἀποδεκτὸν καὶ ὑπο-
γραφὸν παρ' ἀμφοτέρων τῶν μερῶν. Διὰ τοῦ ἐγγράφου τούτου
ἀποτελουμένου ἐξ ἐπτὰ ἀρθρῶν, ἐτέθησαν, ἐσφαλμένως νομίζομεν,
ἀπὸ βάσεως κοινοβιακῆς σκήτης.

α') διότι, ἐκ προνοίας δῆθεν, περιοριζέτο ἡ σκῆτη εἰς τὸν τότε χῶρον αὐτῆς καὶ δὲν ἐπετρέπετο νὰ ὑπερβοῦν οἱ Ρῶσσοι αὐτόν, ὥστε οὗτοι ἦσαν ἠναγκασμένοι, ἀντὶ νὰ ἐπεκτείνωνται ἰδρύνοντες ἰδιορρύθμους καλύβας, νὰ κατοικοῦν πολλοὶ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ χώρου γεγονὸς τὸ ὁποῖον ὠδήγησεν αὐτοὺς κατ' ἀνάγκην εἰς τὸν κοινὸν βίον.

β') Ἐνῶ περιοριζέτο ὁ χῶρος τῆς σκῆτης, ἀνεγνωρίζοντο πρόσωπα ἀορίστου ἀριθμοῦ, ἀρκεῖ οἱ ἐν τῇ σκῆτῃ ὑπάρχοντες νὰ πληρώνουν διὰ τὰ ὀλιγώτερα τῶν 25 προσώπων 1500 γρόσια ἔτησίως διὰ τοὺς βασιλικοὺς καὶ τοπικοὺς φόρους, διὰ δὲ τὰ ἐπὶ πλέον τοῦ ἀριθμοῦ τῶν 25 ἀνά δύο φλωρία Ὀλλανδικὰ ἕκαστον διὰ τὸν αὐτὸν σκοπὸν. Ἐκτὸς τούτων παρελείφθησαν ὅλοι οἱ τύποι οἱ συνιστῶντες τὰς ἰδιορρύθμους σκῆτας καὶ ὁ δικαῖος ἐγένετο ἰσόβιος ἄρχων ἀντὶ ἐνιαύσιος διαχειριστῆς κατὰ τὴν τάξιν. Συγχρόνως ἐδόθη ἄδεια ἵνα ἡ σκῆτη ἰδρῦση καὶ ἕτερον ναῖσκον τοῦ Ἁγίου Μητροφάνους, ἐδόθησαν δὲ εἰς αὐτὸν ἐν τῇ παραλίᾳ καὶ πλησίον τῆς κυριάρχου Μονῆς ὑδρόμυλος καὶ ὑπόστεγον πρὸς φύλαξιν τῶν λέμβων αὐτῆς.

Ἡ Ἱ. Μονὴ τοῦ Παντοκράτορος, ὡς φαίνεται, οὐδὲν ἐκέρδιζεν ἔξ αὐτῶν ἀφοῦ τὰ ὑπὸ τῶν Ρῶσσων διδόμενα ἀπέβλεπον βασιλικοὺς καὶ τοπικοὺς φόρους, ἐν τούτοις τότε, ὅτε αἱ μετέπειτα βλέψεις δὲν ἐτάρασσον τὸ Ἁγιον Ὄρος, ἐθεωρήθη ὑπὸ τῶν πατέρων τῆς Μονῆς καὶ τῆς Ἱ. Κοινότητος ἀρκετὴ ἡ ὠφέλεια ἐκ τῆς διευκολύνσεως ταύτης, τῆς εἰσόδου δηλονότι εἰς τὸ Ἁγιον Ὄρος περισσοτέρων ὁμοδόξων ἀδελφῶν. Εἶναι δὲ λίαν χαρακτηριστικὸν τὸ βον ἄρθρον τὸ ὁποῖον λέγει «ἡ Μονὴ δὲν ζημιοῦται ἐκ τῆς ἀυξήσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐν τῇ σκῆτῃ πατέρων ἧτις εἶναι ἐλευθέρω νὰ δέχεται ὅσους πατέρας ἤθελον ἐπιθυμήσωσι νὰ κατοικήσωσιν ἐν αὐτῇ».

Ἐκτοτε τὰ πράγματα διεμορφώθησαν ἀφ' ἑαυτῶν. Οἱ Ρῶσσοι ἐπληθύνοντο ἐν τῇ σκῆτῃ καὶ μὴ ἔχοντες χῶρον ἐκτάσεως ἐχρησιμοποιοῦν τὸν χῶρον τοῦ ὕψους. Ἠγέρθησαν λοιπὸν μεγάλαι οἰκοδομαὶ καὶ ὁ βίος κατ' ἀνάγκην κατέστη κοινὸς σχηματισθείσης οὕτω τῆς πρώτης κοινοβιακῆς σκῆτης. Ἡμεῖς νομίζομεν ὅτι οἱ Ρῶσσοι παρεβίασαν τὴν συμφωνίαν, ἀλλὰ καὶ ἂν ταῦτο εἶναι γεγονός, οὐδ' αὐτοὶ οἱ Ρῶσσοι τὸ ἀντελαμβάνοντο

βλέποντες τὴν μεγίστην αὐτῶν ἀνάγκην. Τὴν αἰτίαν πρέπει ν' ἀναζητήσωμεν εἰς τὸν τότε μέγαν ὄργανισμὸν τοῦ ὀρθοδόξου Ρωσικοῦ ἔθνους, διότι ἐνῶ ἐκ μέρους ἡμῶν δυσχερῶς ἀνεπληροῦντο τὰ κενά, οἱ Ρῶσσοι ἐνεφανίζοντο πολυπληθεῖς.

Ἀὐξηθείσης καὶ πληθυνθείσης τῆς σκῆτης ταύτης ἦτο ἐπόμεινον ἡ ἀνάγκη νέων συμφωνιῶν διὰ τῶν ὁποίων ἔπρεπε νὰ περισωθῆ, κατὰ τὸ δυνατόν, τὸ καθεστῶς τοῦ Ἁγίου Ὄρους καὶ νὰ ἐμπεδοθῶν τὰ ἀπειλούμενα δίκαια τῆς Μονῆς, ἀλλ' αἱ ἀξιώσεις ἀμφοτέρων τῶν μερῶν ἦσαν ὑπερβολικαί, τῆς Μονῆς μὴ συμμορφουμένης πρὸς τὴν ἀδήριτον ἀνάγκην τῶν γεγονότων, τῶν δὲ Ρώσσω μοναχῶν ἀξιούντων ἀνάλογα πλεονεκτήματα, πρὸς τὴν νέαν αὐτῶν θέσιν. Οὕτως ἀπὸ τοῦ 1880 ἤρχισαν αἱ ἀμφισβητήσεις καὶ ἔριδες, τῶν ἐνδιαφερομένων καταφυγόντων εἰς τὴν Ἱερὰν Κοινότητα τοῦ Ἁγίου Ὄρους, τὴν Μεγάλην τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν καὶ τελευταῖον εἰς αὐτὰ τὰ Τουρκικὰ πολιτικά δικαστήρια.

Εἰς μάτην ἡ Ἱερὰ Κοινότης ἐξέδωκε δύο ἀποφάσεις κατὰ τοὺς μῆνας Ἰούλιον καὶ Αὐγούστον τοῦ 1883 συμβιβάζουσα τὰ διεστῶτα μέρη, εἰς μάτην καὶ αἱ ἐνέργειαι τῆς Μ. τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, τὰ δὲ πολιτικά δικαστήρια διὰ τοῦ Ἀρείου Πάγου Κωνσταντινουπόλεως, μέχρι τοῦ ὁποίου ἔφθασαν, ἐκηρύχθησαν ἀναρμόδια, τῆς ὑποθέσεως ἀναγομένης εἰς τὴν ἐσωτερικὴν διοίκησιν τῶν μοναχῶν.

Ἐπὶ τέλους ἡ Ἱερὰ Κοινότης μετὰ παρέλευσιν ἀγῶνος δέκα ὀλοκλήρων ἐτῶν ἐπέτυχε νὰ ἐκδώσῃ ἐκτενῆ καὶ λεπτομεροῆ ἀπόφασιν ὀνομάσασαν ταύτην «τύπον» ὑπὸ χρονολογίαν 21 Μαρτίου 1892 διὰ τῆς ὁποίας ἐνόμιζεν ὅτι ἱκανοποιοῦνται κατὰ τὸ δυνατόν ἀμφοτέρω τὰ μέρη. Διὰ τῶν 14 ἄρθρων αὐτῆς ἀνεγνωρίζοντο πλήρη τὰ δικαιώματα τῆς Μονῆς ὡς κυριάρχου, βάσει τῶν ὑφισταμένων γεγονότων, ἐπαγιοῦντο εἰς τὸ διηνεκὲς τὰ ὄρια τῆς σκῆτης μὴ ἐπιτρεπομένης ἐλεκτάσεως, ἐγένετο διόρθωσις ἄρθρου τῆς συμβάσεως τοῦ 1839, περιορίζετο ὁ ἀριθμὸς τῶν Ρώσσω μοναχῶν εἰς 75, περιορίζοντο αἱ οἰκοδομαί, ἐπιτρεπομένης ὑπὸ τῆς ἀνάγκης τῆς ἀνεγέρσεως εὐρυχώρου ναοῦ ἐπὶ ὀνόματι τοῦ Προφήτου Ἡλιοῦ ἀντὶ τῆς ὑπαρχούσης ἀνεπαρκούς κ. ἄ.

Δυστυχῶς καὶ ἡ ἀπόφασις αὕτη δὲν ἔφερε τὸ ἐπιδιωκό-
μενον ἀποτέλεσμα, ἀλλ' ἐπεμβάσει τοῦ τότε ἐν Ἁγίῳ Ὄρει πα-
ραμένοντος Πατριάρχου Ἰωακείμ τοῦ Γ' ἐπετεύχθη ἰδιωτικὸς
συμβιβασμὸς ἐξ 22 ἄρθρων. Κατὰ τὸν συμβιβασμὸν τοῦτον διε-
τηρήθησαν, κατὰ τὸ δυνατόν, τὰ δίκαια τῆς Μονῆς, ὁ ἀριθμὸς
τῶν Ρώσων μοναχῶν ἀνεβιβάσθη εἰς 130, ἐπετράπη ἡ ἐπέκτα-
σις τῆς βορείου πλευρᾶς κατὰ 14 πήχεις καθ' ὅλον τὸ μῆκος
αὐτῆς, ἡ ἴδρυσις νέου διωρόφου νοσοκομείου μήκους 25 πήχεων
καὶ ἡ ἔγκρισις νέου σχεδίου ἀνεγέρσεως τοῦ Ἱ. Ναοῦ τοῦ Προ-
φήτου Ἡλιοῦ διαστάσεων μήκους 39 μ. πλάτους 26 καὶ ὕψους
26, τοῦ ὁποίου τὰ θεμέλια ἐτέθησαν τῷ 1881 ὑπὸ τοῦ ἀντι-
ναυάρχου Δημ. Γαλαβατσῶφ κατ' ἐντολὴν τῆς Μ. Δουκίσσης
Ἀλεξάνδρας Πετρόβνας συζύγου τοῦ Μ. Δουκὸς Νικολάου,
ἐλθούσης κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος εἰς τὴν Ἱ. Μονὴν Ἀγ. Παντελεή-
μονος (Ρωσικοῦ) διὰ τῆς θαλαμηγοῦ αὐτῆς, ἐκ τῆς ὁποίας βε-
βαίως δὲν ἐξεδήλωσε διαθέσεις ἐξόδου σεβασθεῖσα τὴν τοπικὴν
ἀπαγόρευσιν.

Τὸν συμβιβασμὸν τοῦτον ἐπεκύρωσεν ἡ Ἐκκλησία διὰ
συγγιλλίου αὐτῆς ὑπὸ χρονολογίαν 20 Αὐγούστου 1892 ἣτις
προήγαγεν εἰς ἀρχιμανδρίτας τοὺς συντελεστάς τοῦ συμβιβασμοῦ
Στέφανον Παντοκρατορινὸν ἐκ Μαδύτου καὶ τὸν δικαῖον τῆς
σκήτης Ρώσων Γαβριήλ ἱερομόναχον.

Ὅλιγον βραδύτερον ἡ σκήτη αὕτη κατέστη πολυάνθρωπος
ἀριθμήσασα προσωπικὸν ὑπὲρ ὀκτακοσίων μοναχῶν διὰ τὰ κα-
τέλθη βαθμιαίως εἰς τοὺς σημερινοὺς εἴκοσιν ὑπεργήρους.
Πάντως ὀφείλομεν νὰ σημειώσωμεν ἰδιαιτέρως ὅτι οἱ Ρῶσοι
μοναχοὶ τῆς σκήτης τοῦ Προφήτου Ἡλιοῦ ὑπῆρξαν πάντοτε
καλοὶ μοναχοί, εὐγενεῖς, φιλάγαθοι καὶ λιαν φιλάδελφοι, ἀγα-
πώμενοι ἐκ τούτου ὑφ' ὅλων τῶν Ἀγιορειτῶν

«Ὅστις συνεχῶς ἀπασχολεῖται εἰς τὴν θεωρίαν τοῦ Θεοῦ,
αὐτὸς ἀποκτᾷ αὐτὸν θησαυροφύλακα.

— Ὅταν θέλῃς νὰ κάμῃς ἀρχὴν θεαρέστου τινὸς ἐργασίας,
ἐτοίμασον πρῶτον τὸ ἑαυτὸν σου ἐναντίον τῶν πειρασμῶν, οἵτι-
νες πρόκειται νὰ σοῦ συμβοῦν καὶ μὴ διστάσης διόλου».

Ἐσίου Ἰσαὰκ

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ

**Πανοσιολ. Ἁγ. Καθηγούμενε καὶ ἐν Χτῶ
ἀγαπητὲ ἀδελφὲ ἀρχιμ. Σεραφεῖμ**

Ἀπὸ καιροῦ ἐπιθυμῶν νὰ πληροφορηθῶ περὶ τῆς ὀρθό-
τητος τοῦ πρὸ μηνῶν γραφέντος εἰς θρησκευτικὸν φύλλον τῶν
Ἀθηνῶν ὑπὸ τοῦ Θεολόγου Καθηγητοῦ κ Κολιτσάρα, ὅτι « ὁ
ἐν ἁγίοις Νικόδημος ὁ Ἀγιορείτης, ἠγωνίσθη σὺν τοῖς ἄλλοις
καὶ ὑπὲρ τῆς Ὁρθοδόξου ἀπόψεως, ἵνα λέγονται ἐκφώνως αἱ
εὐχαὶ τῆς θείας λειτουργίας», καὶ ἀναδιφήσας τὴν βιβλιοθήκην
μας, ἐν ἧ καὶ αὐτόγραφα ὑπάρχουν τοῦ ὁσίου Πατρός, οὐδαμοῦ
εὔρον, ἔστω καὶ σημειώσιν τινα τεκμαίρουσαν τὴν ὡς ἀνωτέρω
ἄποψιν τοῦ κ. Καθηγητοῦ. Οὔτε δὲ καὶ εἰς τὰς ἀπειροπληθεῖς
ὑποσημειώσεις τῶν συγγραμμάτων τοῦ ἀοιδίου, συνήντησα σχε-
τικόν τι ἢ ἔστω καὶ ὑπαινιγμὸν περὶ τῆς ἐκφωνήσεως τῶν τοι-
ούτων εὐχῶν.

Οὐχ ἤττον θέλων καὶ ἐξ ἰδίας ἐρεύνης νὰ πειθῶ περὶ τοῦ
θέματος τούτου, καὶ ἐπειδὴ τῆς ὡς εἴρηται ἀπόψεως εἶνε θιασώ-
της καὶ γνωστῆ θρησκευτικῆ ὀργάνωσις ἐν τῷ κόσμῳ, ἡ ὁποία
ἀβασανίστως δὲν πιστεύω νὰ ἔχεται αὐτῆς, διὰ τοῦτο ἠρεύνησα
ὅλα τὰ παρ ἡμῖν μεμβράνινα καὶ χαρτῶα εἰλητάρια τῶν θείων
λειτουργιῶν ἀπὸ τοῦ 12ου μέχρι τοῦ 15ου αἰῶνος ὡς καὶ φυλλά-
δας χαρτώους χειρογράφους ἀπὸ 12ου - 18ου αἰῶνος, ἀλλ οὐδα-
μοῦ εὔρον παραλλαγὴν τινα ἐπὶ τοῦ « ἐκφώνως » ἢ « μυστικῶς »
τῶν σήμερον ἐν χρήσει ἐντύπων λειτουργιῶν τῆς καθ' ἡμᾶς
Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Εἰδικῶς, χειρόγραφος Προηγιασμένη τοῦ 12ου αἰῶνος,
εἰς τὰς τυπικὰς ὁδηγίας, δι' ἐρυθρᾶς μελάνης γράφει, « ἐπεύχε-
ται ὁ ἱερεὺς μυστικῶς » εἶτα « ἐκφωνεῖ » καὶ οὕτω καθ' ἐξῆς.

Εἰς ἑτέραν χαρτῶαν καὶ αὐτὴν τοῦ θείου Χρυσοστόμου,
γραφεῖσαν ἐν τῇ Ἱ. Μονῇ τῶν Ἀνδρείων τῆς Λευκωσίας Κύπρου,
παρ' Ἀμβροσίου Ἱερομονάχου καὶ Καθηγουμένου αὐτῆς κατὰ
τὸν 16ον αἰῶνα, ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους τὰ ἴδια, « μυστικῶς,
κλειόμενος ἐπεύχεται » εἶτα « ἐκφωνήσεις » εἶτα πάλιν στραφεῖς καὶ

θυμιῶν ὁ ἱερεὺς, «ἐπεύχεται καθ' ἑαυτόν», εἶτα «ἐκφωνεῖ» πάντοτε νῦν καὶ ἀεὶ κλπ.

Ἐν ἑτέρῳ τοῦ αὐτοῦ ἁγίου Πατρὸς (Χρυσοστόμου) ἐπὶ μεμβράνης, γεγραμμένη τὸ ἔτος 1353, ἀπ' ἀρχῆς καὶ μέχρι τέλους «κλινόμενος ἐπεύχεται», «ἐκφώνησις», «εὐχεται καθ' ἑαυτόν», «ἐκφωνεῖ», ἐν τέλει «ὀπισθάμβωνος εὐχή ἐκφωνουμένη».

Διήλθον τριακοντάδα ὄλην εἰληταρίων καὶ φυλλάδων καὶ δὲν ἠδυνήθην νὰ διαγνώσω ἔστω καὶ ὑποψίαν ἐκφωνητικὴν τῶν εὐχῶν τῆς θείας λειτουργίας, καὶ εἰς ἄλλα σχετικὰ εἰλητάρια ὡς τοῦ ἐσπερινοῦ, ὄρθρου, χειροτονιῶν διακόνου, καὶ ἱερέως, τὸ αὐτὸ τυπικόν, «μυστικῶς», «ἐκφώνως».

Εἰδικώτερον κατὰ τὴν μετουσίωσιν τῶν θείων δώρων, «ὁ ἱερεὺς ἐκφωνεῖ τὰ σὰ ἐκ τῶν σῶν», ἡ τυπικὴ διάταξις μὲ μικρότερα γράμματα λέγει· ὁ διάκονος «εὐλόγησον δέσποτα τὸν ἅγιον ἄρτον», ὁ ἱερεὺς «μυστικῶς» καὶ ποιήσον τὸν μὲν ἄρτον κλπ. καὶ εἶτα πάλιν ὁ ἱερεὺς «ἐκφώνως», Ἐξαιρέτως κλπ.

Ἐπὶ τοῦ σημείου αὐτοῦ ἐνθυμοῦμαι ὅτι ἐν Θεσσαλονίκῃ εὕρισκόμενος πρὸ ἐτῶν εἰς τὸν μέγαν Ναὸν τῆς Ἁγίας Σοφίας, διὰ ν' ἀκούσω καλλίτερον τὸν ὁμιλητὴν τῆς ἡμέρας, εἶχον ἐξέλθει πρὸ τοῦ Εὐαγγελίου εἰς τὸ μέσον περιίπου δηλ. κάτωθεν τοῦ ἱ. ἄμβωνος, ἐν τῷ μεταξὺ ὅμως πληρωθέντος τοῦ Ναοῦ καὶ μὴ θέλων διαγκωνιζόμενος νὰ εἰσέλθω εἰς τὸ ἱερὸν βῆμα ἀπεσύρθην πρὸς τὸ ἐπιτροπικόν καὶ εἰς τὸ ἀπώτερον ἐκεῖνο ἄκρον ἤκουσα, ὡς θὰ συνέβη νὰ ἠκούσατε καὶ σεῖς εὐκρινῶς, τὰς εὐχὰς καὶ τὰς ἐπισφραγίσεις «καὶ ποιήσον τὸν μὲν ἄρτον τοῦτον κλπ.

«Ἴνα τί λύουσιν, οἱ εὐλογημένοι, τάξιν ἐπαινουμένην», ὡς ἔλεγεν καὶ ὁ Θεολόγος Γρηγόριος. Ἡ τελετουργικὴ τάξις τῆς Ἐκκλησίας μας εἶνε ἀνυπέροβλητος εἰς ἕξασιν καὶ μυστικοπάθειαν, ὡς ὁμολογεῖται ἀπὸ ὅλας τὰς Χριστιανικὰς Ὁμολογίας. Τί θέλουν; νὰ ἐκλαϊκεύσουν τὴν θείαν λατρείαν; ἀλλ' εἶνε σύμφωνον τοῦτο μὲ τὴν μυστηριακὴν ἀποψιν τῆς Ὁρθοδοξίας μας; καὶ ἀγνοοῦν ὅτι ἡ ἐκλαϊκευσις φέρει κατόπιν τῆς τὴν ἀνυποληψίαν;

Ἐὰν αἱ εὐχαὶ εἶχον τὴν αὐτὴν ἔννοιαν μὲ τὰς ἐκφωνήσεις οἱ καλῶς τὰ πάντα διαταξάμενοι Ἅγιοι Πατέρες θὰ διέτασσον τὸ ἐκφώνως εἰς πάντα, ἀλλὰ πλεῖσται τῶν μυστικῶς λεγομένων εὐχῶν ἀφοροῦν προσωπικῶς τὸν ἱερουργοῦντα «καὶ ἀξιώσόν με

ἐνδεδυμένον τὴν τῆς ἱερατείας χάριν κλπ.» καὶ ἐκεῖναι ἀκόμη αἱ πληθυντικῶς λεγόμεναι ὡς καὶ ἀπὸ μέρους τοῦ περιεστῶτος λαοῦ, τοῦ καθ' ὑπόθεσιν συνδεδεμένου ταῖς σαρκικαῖς ἐπιθυμίαις καὶ ἡδοναῖς καὶ μὴ δυναμένου προσεγγίσει ἢ λειτουργεῖν τῷ Βασιλεῖ τῆς δόξης, λεγόμεναι μυστικῶς παρὰ τοῦ ἱερέως, ὡς μεσίτου κατ' ἐκείνην τὴν ὑπερφυᾶ στιγμὴν, μεταξὺ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων συμβολίζουσαν παραστατικώτερον τὴν ὑψηλὴν θέσιν τοῦ ἱερουργοῦντος, αὐτοψεὶ θεωμένου τὸ πρόσωπον τῆς ἁγίας ἀναφορᾶς εἰς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων, ἱσταμένου, ὡς ἐνώπιος ἐνώπιω καὶ ἀκούοντος, πνευματικῶς, ἄρρητα ῥήματα, ἃ οὐ ἐξὸν ἀνθρώπῳ λαλῆσαι.

Ὅπου ἀπαιτεῖται ἡ συμπαράστασις καὶ ὁ συντονισμὸς τοῦ πληρώματος τῆς Ἐκκλησίας, ὁ λειτουργὸς δίδει τὸ παράγγελμα «στῶμεν καλῶς, στῶμεν μετὰ φόβου κλπ.» ἢ «Ὁρθοὶ οἱ μεταλαβόντες» ἢ «καὶ δὸς ἡμῖν Δέσποτα... ἀκατακρίτως.. σὲ τὸν ἐπουράνιον Θεὸν Πατέρα καὶ λέγειν». Ἐὰν ἦτο ὀρθὴ ἢ τέλεισις τῆς θείας λειτουργίας εἰς τὴν κοινὴν θεάν δὲν θὰ ὑπῆρχε τὸ τέμπλον ἐν τῷ ναῷ, καὶ ἂν αἱ εὐχαὶ ἀφοροῦν πάντας καὶ πρέπει νὰ λέγονται ὅλαι εἰς ἐπήκοον πάντων, τότε τὸ ὑψηλὸν ἀξίωμα τῆς ἱερωσύνης, κατέρχεται εἰς τὸ ἐπίπεδον ἐνὸς ἐκφωνητοῦ (σπῆκερ) ὡς γίνεται εἰς τοὺς ραδιοσταθμοὺς.

Αἱ τρεῖς κλιμακώσεις τῆς Ἐκκλησίας, ἔχουν τὰ ὑψηλὰ νοήματά τους, τὸ ἅγιον βῆμα εἶνε τὰ ἅγια τῶν ἁγίων καὶ ὁ κυρίως ναὸς ἢ θέσις τῶν πιστῶν ὁ δὲ νάρθηξ ἢ θέσις τῶν κατηγουμένων.

Θὰ ἠδύνατο ἡ Ἐκκλησία νὰ χωρίσῃ τὸ ἅγ. Βῆμα διὰ κυγκλιδώματος ἢ διὰ βαθμίδων νὰ τὸ ἀνεβάξουν ὑψηλότερον, ὡς εἶνε τῶν Καθολικῶν, ἀλλ' ἔθεσε τὸ τέμπλον ὡς καταπέτασμα διὰ τὰ ἅγια τῶν ἁγίων, καὶ κατὰ τὴν λειτουργίαν τῶν πιστῶν δὲν ἐπιτρέπει ἐντὸς τοῦ κυρίως ναοῦ οὐδὲ τοὺς κατηγουμένους.

Ἴσως ὁ κ. Καθηγητὴς νὰ ἠρύσθη τὴν πληροφορίαν, περὶ ἐκφωνουμένης καθ' ὅλα λειτουργίας, ἀπὸ ἀρχαιοτέρας πηγᾶς. Ἡμεῖς ἐξητάσαμεν τριακοντάδα ὄλην, ὡς προεῖπον, εἰληταρίων καὶ λειτουργικῶν βιβλίων καὶ δὲν εὗρομεν τοιοῦτόν τι, ἀλλὰ καὶ ὁ ἅγ. Νικόδημος ἐὰν πράγματι εἶχε τοιαύτας ἀπόψεις, θὰ τὰς εἶχεν ἀρυσθῆ ἀπὸ τὰς μελέτας του εἰς τὰς Ἀγιορειτικὰς βιβλιοθήκας, ἐξ ὧσων ὁμως φαίνεται ἐκ τῶν Καταλόγων τοῦ ἀειμνήστου Λάμπρου, εἰς τὰς ἐν αὐταῖς καταγεγραφομένας βιβλιοθήκας

ἀρχαιότερα εἰλητάρια τοῦ 12ου αἰῶνος δὲν ὑπάρχουν, ἐκτὸς ἐὰν εὐρίσκωνται εἰς τὰς βιβλιοθήκας Λαύρας καὶ Βατοπεδίου, τὰς ὁποίας δὲν κατέγραψεν.

Ὁ μακάριος Παῦλος παραγγέλει «πάντα εὐσημόνως καὶ κατὰ τάξιν γενέσθω» καὶ ἡ ἁγία μας Ἐκκλησία εὐχεται καθ' ἡμέραν «καὶ δὸς ἡμῖν ἐν ἐνὶ στόματι».

Δὲν νομίζουν οἱ τέμνοντες τὴν νέαν ὁδόν, ὅτι παρουσιάζουν ἑαυτοὺς σοφωτέρους τῶν Ἁγίων Πατέρων; Θὰ ἦτο εὐτύχημα διὰ τὴν Ἐκκλησίαν νὰ εἶχεν ἔστω καὶ ἓνα Γρηγόριον Διάλογον σήμερον, ἵνα μὴ ἀναφέρωμεν Βασιλείους καὶ Χρυσοστόμους. Ἄλλὰ πολλοῦ γε καὶ δεῖ.

Μετὰ τῆς ἐν Χριστῷ φιλαδελφίας

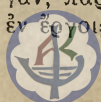
Ὁ Καθηγούμενος Ἱ. Μ. Διονυσίου ἀρχιμ. Γαβριήλ

Υ. Γ. Θὰ ἐπεθύμουν πολὺ νὰ σᾶς στείλω καὶ φωτοτυπίας τῶν ἀρχαιοτέρων εἰληταρίων ἀλλὰ δυστυχῶς δὲν ἔχομεν φωτογραφικὴν μηχανὴν καὶ λόγῳ τῆς ἐποχῆς, ὡς γνωρίζετε, δὲν διέρχονται καὶ ἐπίσημοι ἐπισκέπται, ἄν εὐαρεστηθῆτε καὶ δημοσιεύσητε τ' ἀνωτέρω εἰς τὸν «πολυχέυμονα» Σηροποταμίτην σας, θὰ στείλω καὶ ἄλλα «λειτουργικά» ἰδίᾳ ἐπὶ παραλλαγῶν, μὴ ἐν χρήσει σήμερον.

Τῆ 22α Δεκεμβρίου 1956

«Ἡμαρτες, ψυχὴ μου, μετανόει. Διότι ἰδοὺ αἱ ἡμέραι ἡμῶν παρέρχονται ὡς σκιά. Ὀλίγον ἀκόμη καὶ θέλεις ἀναχωρήσει ἐντεῦθεν. Φοβεροὺς τόπους θέλεις διέλθει, ψυχὴ μου· μὴ ἀναβάλλης ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν νὰ ἐπιστρέψῃς πρὸς τὸν Κύριον. Ἄλλοίμονον, ψυχὴ, ἐξεδίωξας διὰ τῶν ρουπαρῶν πράξεών σου τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ· μὴ δώσης ἀνάπανσιν εἰς τὸν ἑαυτὸν σου, οὐδὲ ἅς παύσουν οἱ ὀφθαλμοί σου προσπίπτοντες εἰς τὸν ἀγαθὸν καὶ φιλάνθρωπον διὰ νὰ σοῦ δοθῇ ἡ ἐξ ὕψους χάρις καὶ ἔλεος. Φοβεροὺς καὶ φορικώδεις τόπους πρόκειται νὰ διέλθωμεν, ἀδελφοί, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ μὴ περάσωμεν ἐκεῖνην τὴν ὁδόν. Οὐδεὶς τῶν ὑπαρχόντων ἐνταῦθα θέλει συνοδεύσει ἐκεῖ ἡμᾶς πρὸς βοήθειαν, οὔτε γονεῖς, οὔτε ἀδελφοί, οὔτε φίλοι, οὔτε γένος, οὔτε πλοῦτος, οὔδ' ἐτι τῶν παρομοίων. Ἄς μὴ ἀμελήσωμεν λοιπὸν τὰς ἀγαθὰς πράξεις, τὰς ὁποίας θὰ εὕρωμεν ἐν καιρῷ ἀνάγκης. Ἄς ἐπιμεληθῶμεν τώρα, ὥστε μετὰ τὸν χωρισμὸν τοῦ κόσμου, νὰ μὴ ἀρπάξουν ἡμᾶς «οἱ ἄρχοντες τοῦ σκότους, οἵτινες οὔτε βασιλέα φροβούνται, οὔτε τυράννους τιμοῦν, οὔτε μικρόν, οὔτε μέγαν, παρὰ μόνον τὸν ἐν θεοσεβείᾳ ζήσαντα καὶ τὸν εὐρεθέντα ἐν ἔργοις ἀγαθοῖς»

Ἁγίου Ἐφραίμ

ΤΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΝ ΕΡΓΟΝ ΤΩΝ ΤΡΙΩΝ ΙΕΡΑΡΧΩΝ
ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ, ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ ΚΑΙ ΙΩΑΝΝΟΥ
ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ ΕΝ ΣΥΝΟΨΕΙ.

Ἡ ἐποχὴ ἡμῶν διακρίνεται διὰ τὴν κοινωνικὴν αὐτὴν πρόνοιαν, τοὔτέστι διὰ τὴν φροντίδα ὑπὲρ τῶν πασχόντων τῶν ἐνδεῶν καὶ δυσπραγούντων. Πλῆθος εὐαγῶν ἰδρυμάτων (νοσοκομείων, γηροκομείων, ὀρφανοτροφείων Πρεβητορίων κλπ.) ἰδρύνονται εἰς προηγμένας πολιτιστικῶς χώρας καὶ εἰς ὑστερούσας πολιτιστικῶς, ἕνθα περιθάλπεται ἡ ἀνθρωπίνῃ δυστυχίᾳ καὶ παραμυθεῖται ἡ θλίψις. Ἡ θραξὶς τοιούτων ἰδρυμάτων θεωρεῖται σήμερον στοιχειώδης κοινωνικὴ μέριμνα καὶ δεῖγμα πολιτισμοῦ.

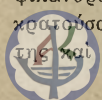
Ἡ κοινωνικὴ ὁμως αὕτη πρόνοια καὶ ὀργανωμένη φιλανθρωπία πόθεν ἔσχε τὴν ἀρχὴν καὶ τίνες οἱ πρῶτοι ταύτης εἰσηγηταί;

Ἴδου τὸ θέμα, τοῦ ὁποίου ἐν συντομίᾳ βέβαια θὰ ἐπιληφθῶμεν, ἔχοντες χειραγωγὸν τὴν ἀδέκαστον καὶ ἀμερόληπτον ἱστορίαν.

Καὶ ἐν πρώτοις λέγοντες κοινωνικὸν ἔργον ἐννοοῦμεν τὴν φιλανθρωπίαν τὴν ὀργανωμένην καὶ συστηματικὴν, τὴν πρὸς τοὺς πάσχοντας εὐεργεσίαν, ἣτις ἀποτελεῖ ἓνα μόνον τομέα τῆς κοινωνικῆς προνοίας, ἣτις εἶναι πολυσχιδῆς καὶ πολύπλευρος.

Ἡ κοινωνικὴ αὕτη πρόνοια εἶναι καρπὸς τοῦ χριστιανικοῦ πνεύματος καὶ ἀνεφάνη κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ χριστιανισμοῦ ἐντὸς τῆς χριστιανικῆς ἐκκλησίας ἀσκηθεῖσα καὶ συστηματοποιηθεῖσα ὑπὸ τῶν Μεγάλων Πατέρων καὶ δὴ τοῦ Μεγάλου Βασιλείου καὶ Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου.

Διὰ νὰ ἐκτιμήσωμεν δὲ δεόντως τὸ ἔργον τὸ κοινωνικὸν τῶν μεγάλων τούτων ἀνδρῶν δεόν νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ φιλανθρωπία εἰς τὸν προχριστιανικὸν κόσμον ἦτο ἄγνωστος. Ὑψίστατο βεβαίως ἡ ἀτομικὴ πρὸς τοὺς πάσχοντας εὐεργεσία καὶ συμπάθεια, διότι τυγχάνει ἔμφυτος εἰς τὸν ἀνθρώπον, ὡς πιστοῦται ὑπὸ τῆς ψυχολογίας καὶ ποιά τις κρατικὴ φροντίς ὑπὲρ τοῦ λαοῦ γενικῶς ἐκδηλουμένη, κατὰ καιρούς, μὲ τὰς ἐσιτιάσεις, τὰ σεισάχθεια, τὸν ἀναδασμὸν τῆς γῆς, τὴν διανομὴν τροφίμων κ.τ.τ. ἀλλὰ ἡ ὀργανωμένη καὶ συστηματικὴ φιλανθρωπία, ἡ ὀφειλομένη εἴτε εἰς ἰδιωτικὴν πρωτοβουλίαν, ὡς σήμερον, καὶ θεωρουμένη καθῆκον ἱερὸν (θυσία ἐν ἧ εὐαρεστεῖται ὁ Θεὸς «Ἀπ. Παύλου») εἴτε εἰς κρατικὴν μέριμναν καὶ θεωρουμένη στοιχεῖον ἀπαραίτητον τοῦ πολιτισμοῦ μας ἦτο ἀνύπαρκτος. Ἐντεῦθεν καὶ αἱ δηλοῦσαι ταύτην λέξεις νοσοκομείον, ὀρφανοτροφεῖον, γηροκομείον κλπ., ὡς παρατηρεῖ καὶ ὁ καθηγητὴς Ἀμαντὸς ἐλλείπουσιν ἐκ τῶν κλασσικῶν. Ἡ ἔλλειψις τῆς φιλανθρωπίας παρὰ τοῖς ἔθνικοις δεόν νὰ ἀποδοθῆ εἰς τὸ ὅτι κατὰ τὰς κρατούσας παρ' αὐτοῖς ἀντιλήψεις τὸ ἄτομον ἐθεωρεῖτο ἀμελητέα ποσότης καὶ ἄνευ οὐδεμιᾶς ἀξίας.

Ἐραῖα χαρακτηρίζει τοῦτο νεώτερος φιλόσοφος ὁ Αὐγουστος Νικόλαος λέγων. «Παρά τοῖς ἐθνικοῖς λαοῖς ἡ κοινωνία ἦτο τὸ πᾶν, τὰ δὲ ἄτομα οὐδέν. Ταῦτα ἀπεροφῶντο ὅλως ἐν ἐκείνῃ. Ἡ θεότης ἡ καλουμένη πατρίς δὲν ἐπέτρεπεν εἰς τὰ τέκνα της νὰ ἀναπνεύσωσιν εἰμὴ ὑπὲρ αὐτῆς. Οὐδὲν καταφύγιον ὑπῆρχε δι' αὐτοὺς ἐν τῷ ἐτέρῳ ἐκείνῳ κόσμῳ τῶν ψυχῶν, ὅστις ἀνοίγεται διὰ τῆς ἐλπίδος ἐν τοῖς ἀναστεναγμοῖς τῶν καταδυναστευομένων καὶ δέχεται τὰ δάκρυα αὐτῶν περιμένων νὰ διεκδικήσῃ τὰ παράπονά των.» Ὁ Χριστιανισμὸς ὁμως εἰς τὴν ὑπὲρ τῆς ἀνορθώσεως τῆς ἐν ἀξιοθρηνητῷ καταστάσει εὐρισκομένης τότε κοινωνίας ἐστράφη πρὸς τὸ ἄτομον, διεκίρυσεν πρῶτος τὰ δικαιώματα αὐτοῦ καὶ ἀπέδωκεν εἰς αὐτὸ μεγάλην ἀξίαν. Ὁ Θεὸς τοῦ χριστιανισμοῦ ἰδρυτῆς καὶ Θεὸς Λόγος, ὡς τονίζουν διὰ πολλῶν οἱ Εὐαγγελισταί, ἠὺσπλαχνίζετο τοὺς πάσχοντας καὶ ἐθεράπευε τοὺς νοσοῦντας, τὴν δὲ πρὸς τὸ δεινοπαθοῦν ἄτομον εὐεργεσίαν ἐθεώρει προσγενομένην εἰς αὐτὸν καὶ δεῖγμα τῆς πρὸς Αὐτὸν ἀγάπης, εἶπε δὲ τὸ μεγαλειῶδες ἐκεῖνο, «ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε ἐνὶ τούτων τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων, ἐμοὶ ἐποιήσατε» καὶ τὸ «μακάριόν ἐστὶ τὸ δίδόναι μᾶλλον ἢ λαμβάνειν».

Ἐντεῦθεν καὶ ἡ φιλανθρωπία ἀνεφάνη καὶ ἠνθησεν εἰς τὸν χριστιανικὸν κόσμον μεγάλως καὶ σήμερον ἀσκεῖται ἐκεῖ ἔνθα ὑπάρχει χριστιανικὸν πνεῦμα, ἄλλως ἢ ἠλείπει ἢ καταντᾷ τύπος κενός, μέσον ἐπιδείξεως ἢ καὶ ὑποδουλώσεως καὶ προπαγάνδας.

Οἱ κατὰ τὸν τέταρτον αἰῶνα εἰς τὴν περίφημον Βυζαντινὴν αυτοκρατορίαν ἀκμάσαντες Μεγάλοι Πατέρες Βασίλειος ὁ Μέγας, Γρηγόριος ὁ Θεολόγος καὶ Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, οἵτινες εἰσέδυσαν βαθέως εἰς τὸ χριστιανικὸν πνεῦμα καὶ ἔζησαν τοῦτο, ἤσκησαν καὶ τὴν ἀγάπην καὶ ἐγένοντο εἰσηγηταί τῆς ὀργανωμένης φιλανθρωπίας εἰς τὸν κόσμον, δι' ἧς πληρέστερον ἀσκεῖται ἡ οὐσία τοῦ χριστιανισμοῦ, ἡ ἀγάπη.

Ὡς δὲ παρατηρεῖ ξένος σοφός, «παρ' αὐτοῖς ὑποφώσκει τὸ πρῶτον ἀρκούντως σαφῶς ἡ ἰδέα περὶ τῆς διαρθρώσεως τῆς κοινωνίας καὶ περὶ τῆς ἀμοιβαιότητος καὶ ἀλληλεγγύης τῶν ἐπαγγελμάτων ἐν αὐτῇ».

Πρῶτον οἱ Μεγάλοι Πατέρες διὰ τῶν σοφῶν καὶ ἐπαγωγῶν αὐτῶν ὁμιλιῶν ἐπάταξαν τὴν πλεονεξίαν ἀτόμων καὶ ομάδων καὶ ἐξῆραν τὴν ἐλεημοσύνην. Ὁ Γρηγόριος ὁ Θεολόγος λέγει «ὅ,τι ἐκ πονηροῦ πνεύματος κέρδος λάβης τοῦ δυστυχεῖν νόμιζε ἀρραβῶνα ἔχειν. Αἰσχύνθητε οἱ κατέχοντες τὰ ἀλλότρια καὶ μιμήσασθε ἰσότητα θεοῦ καὶ οὐδεὶς ἔσται πενης».

Ὁ δὲ Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, ὁ ἐπικληθεὶς κηρυξ τῆς ἐλεημοσύνης συχνὰ ἀσχολεῖται ἐν ταῖς ὁμιλίαις αὐτοῦ μὲ τὸ προσφιλές αὐτῷ τοῦτο θέμα. «Τίποτε, λέγει, δὲν εἶναι χαρακτηριστικὸν τοῦ χριστιανοῦ ἀπὸ τὴν ἔμπρακτον ἐξάσκησιν τῆς ἀγάπης. Τίποτε δὲν θαυμάζουν περισσότερον οἱ ἄπιστοι καὶ ὅλος ὁ κόσμος ἀπὸ τὸ νὰ μᾶς βλέπουν νὰ ἀσχοῦμεν τὴν ἐλεημοσύνην. Σ' αὐτὴν ἀνοίγονται διάπλατα τοῦ οὐρανοῦ οἱ πύλαι. Καὶ καθὼς ὅταν ἡ βασίλισσα μπαίνει στ' ἀνάκτορα, κανένas ἀπ'

τοὺς φρουροὺς δὲν θὰ τολμήσῃ νὰ τὴν ἐρωτήσῃ ποία εἶναι καὶ πόθεν ἔρχεται, παρὰ ὅλοι στέκουν καὶ τὴν ὑποδέχονται μὲ τιμὲς καὶ σεβασμό, ἔτσι ἀπαράλλακτα καὶ τὴν ἐλεημοσύνην. Βασίλισσα εἶναι καὶ αὐτὴ καὶ κάνει τοὺς ἀνθρώπους νὰ ὁμοιάζουν μὲ τὸν θεόν.» Ἐντρέπομαι, λέγει κάπου, κάθε φορὰ πού βλέπω πολλοὺς πλουσίους νὰ γυρίζουν ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, νὰ ἰπεύουν ἄλογα μὲ χαλινάρια χρυσᾶ, νὰ σέρνουν πίσω τους ἕνα σωρὸ ἄλλα φανταχτερὰ πράγματα καὶ ὅταν ἔλθῃ ἡ ὥρα νὰ δώσουν κάτι καὶ εἰς τὸ φτωχό, τότε γίνονται ἀπὸ τοὺς φτωχοὺς φτωχότεροι.» Καὶ ἀλλαχοῦ «δώσατε εἰς τοὺς φτωχοὺς, δὲν θὰ παύσω ποτὲ νὰ τὸ λέγω καὶ θὰ εἶμαι αὐστηρὸς κατήγορός σας, ἂν δὲν δίδετε, διότι ἂν ἦμουν στρατηγὸς καὶ εἶχα στρατιώτας στίς διαταγές μου, ποτὲ δὲν θὰ ἐντρέπομουν νὰ ζητῶ διὰ τοὺς στρατιώτας μου τροφάς.»

Καὶ ὁ Μέγας Βασίλειος δὲν εἶναι μόνον θερμὸς κῆρυξ τῆς ἐλεημοσύνης, ἀλλὰ καὶ τῆς ἀληθοῦς κοινοκτημοσύνης, τῆς διὰ τῆς ἀγάπης ἐπιτυγχανομένης εἰσηγητῆς.

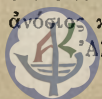
Ἴδου τί λέγει εἰς τὸν περὶ πλεονεξίας λόγον του. «Ποῖον ἀδικῶ, θὰ μᾶς εἶπῃ ὁ πλεονέκτης, ὅταν κατακρατῶ τὰ ἰδικά μου; Ἀλλὰ, εἰπέ μου, ποῖα εἶναι τὰ ἰδικά σου; Ἀπὸ ποῦ τὴν ἔφερες τὴν περιουσίαν; Ὅπως εἰς τὸ θέατρον, ὅταν ἕνας καταλάβῃ τὴν θέσιν, ἐμποδίζει ἔπειτα τοὺς εἰσερχομένους κρίνων ὡς ἰδικόν του ἀποκλειστικῶς δικαίωμα νὰ κατέχῃ ἐκεῖνο πού εἶναι διατεθειμένον διὰ τὴν κοινὴν χρῆσιν, οὕτω φέρονται καὶ οἱ πλούσιοι.

Ἐπειδὴ κατορθώνουν νὰ καταλάβουν τὰ κοινὰ ἀγαθὰ, τὰ κάνουν ἰδικά τους μὲ τὸ ὅτι ἐπρόλαβαν καὶ τὰ κατέλαβαν. Ἐὰν ὅμως καθένας ἐλάμβανεν ὅσα ἀπαιτοῦν αἱ ἀνάγκαι του, τὸ δὲ περίσσευμα τὸ διέθετε διὰ τοὺς στερουμένους, τότε κανένας δὲ θὰ ἦτο πλούσιος, καθὼς ἐπίσης καὶ κανένας πτωχός.» Καὶ ἀλλαχοῦ. Ἡμεῖς κάμνομεν κτῆμα μας τὰ ἀνήκοντα εἰς ὅλους καὶ κρατοῦμεν μόνοι μας ἐκεῖνα πού πρέπει νὰ τὰ ἔχουν ὅλοι.»

Εἰς τὸν αὐτὸν περὶ πλεονεξίας λόγον του χαρακτηρίζει ὡς λωποδύτας τοὺς πλεονέκτας λέγων. «Σὺ λοιπὸν δὲν εἶσαι πλεονέκτης δὲν εἶσαι ἀποστερητῆς, ἐφ' ὅσον κατακρατεῖς ὡς ἰδικά σου αὐτὰ πού σου ἔδωκεν ὁ Θεὸς διὰ νὰ τὰ διανείμῃς ὡς καλὸς οἰκονόμος; ἢ νομίζεις ὅτι λωποδύτης θὰ ὀνομασθῇ ἐκεῖνος πού γδύνει τὸν ἐνδεδυμένον, ἐκεῖνος δὲ πού δὲν ἐνδύει τὸν γυμνόν, ἐνῶ ἠμπορεῖ νὰ τὸ κάμῃ, εἶναι ἄξιος ἄλλου ἐπιθέτου; Βεβαίως καὶ αὐτὸς εἶναι ἄξιος νὰ λάβῃ τὸ ἴδιον ἐπίθετον.»

Εἰς τὸν περίφημον λόγον του «ἐν λοιμῷ καὶ αὐχμῷ, ἀφοῦ μὲ λίαν ζωηρὰ χρώματα περιγράφει τὸν ἐκ τῆς πείνας θάνατον καὶ τὴν ἐξάντησιν τοῦ σώματος εἰς ἣν ἐκείνη ὀδηγεῖ, λέγει» ἐκεῖνος λοιπὸν πού περνάει ἀδιάφορος ἐμπρὸς εἰς ἕνα τοιοῦτον σῶμα, πόνων κολάσεων εἶναι ἄξιος; δὲν εἶναι ἄξιος νὰ συναριθμηθῇ μὲ τὰ ἄγρια θηρία καὶ νὰ θεωρηθῇ ἀνόςιος καὶ φονεύς;

Ἄλλ' οἱ σεπτοὶ οὗτοι Πατέρες δὲν ἠρκέσθησαν μόνον εἰς τοὺς

λόγους, ἐπροχώρησαν καὶ εἰς τὰ ἔργα καὶ ἐφήρμοσαν εἰς τὸν βίον των τὴν φιλανθρωπίαν. Γρηγόριος ὁ Θεολόγος Πατριάρχης Κων)πόλεως γενόμενος συνετήρει καὶ διέτρεφε χιλιάδας ὀρφανῶν. Ἀποθανῶν δὲ κατέλιπεν ἅπασαν αὐτοῦ τὴν περιουσίαν δι' ἐπιγραμματικῆς διαθήκης εἰς τοὺς πτωχοὺς. Ἴδου αὕτη. «Τῇ καθολικῇ ἐκκλησίᾳ τῇ κατὰ Ναζιανζόν, εἰς τὴν τῶν πτωχῶν διακονίαν τῶν ὑπὸ τὴν προειρημένην ἐκκλησίαν».

Ὁ ἱερός Χρυσόστομος ἐπὶ δεκαετίαν εἰς τὴν Ἀντιόχειαν συντηρεῖ τρεῖς χιλιάδας χήρας καὶ ὀρφανὰ ἐκτὸς τῶν ἀσθενῶν τῶν ἐκεῖθεν διερχομένων ξένων. Ὅταν δὲ ἔγινε Πατριάρχης Κων)πόλεως αἱ τρεῖς χιλιάδες γίνονται ἑπτὰ. Ἴδρῦει τὰ πρῶτα ἐν Κων)πόλει νοσοκομεῖα τῇ συνεργασίᾳ τῆς περιφήμου διακονίσσης Ὀλυμπιάδος καὶ ἀναθέτει τὴν ἐποπτεῖαν αὐτῶν «εἰς δύο τῶν εὐλαβῶν πρεσβυτέρων» καὶ διορίζει «ἰατροὺς καὶ μαγείρους καὶ χρηστοὺς τῶν ἀγάμων ἐργάτας εἰς διακονίαν». Διὰ τὴν ἐπαρκέση εἰς τὰ πολλὰ περὶ τῶν νοσοκομείων καὶ πτωχῶν ἔξοδα αὐτοῦ περιορίζει τὰ ἔξοδα τοῦ Πατριαρχείου καὶ καταργεῖ καὶ τὰ ἐπίσημα γέσματα, διότι, ὡς λέγει ὁ Παλλάδιος, ἐθεώρει «ἄτοπον τὰς τῶν νοσούντων ἢ πτωχευόντων τροφὰς τῇ τῶν ὑγιαίνοντων ἀκρασίᾳ προσαναλῶσαι». Παρατηρεῖ κατόπιν τὰ προσωπικὰ ἔξοδα τοῦ Πατριαρχείου. Τὰ εὕρισκε πολλά. Δὲν θέλει πολυτέλειαν. «εὕρισκε δαψύλειαν οὐ τὴν τυχοῦσαν καὶ κελεύει μετενεχθῆναι τὴν πολυτέλειαν τούτων εἰς τὸ Νοσοκομεῖον.» Ἐξορίζεται καὶ συνεχίζει καὶ ἐκεῖ τὴν φιλανθρωπίαν.

«Οἰκήσας τὴν Κουκουσὸν ἔτος ἓν, πλείστους διέθρεψε πένητας» λέγει ὁ Παλλάδιος. Ὁ δὲ Μαρτύριος λέγει τὰ ἑξῆς «ἐν ἐρημίᾳ καθήμενος ψυχὰς μυρίας, τὰς μὲν ἐκ τῶν βαρβαρικῶν ἐξωνούμενος χειρῶν, οἷς εἶχε μικροῖς καὶ πενιχροῖς χρήμασι... ἐτέροις λοιμῶ καὶ φυγῇ πολεμουμένοις τοῖς τῆς ἀγίας χήρας (ἐννοεῖ τὴν Ὀλυμπιάδα) διατρέφων ἀλεύροισι». Καὶ τὴν τελευταίαν στιγμήν τοῦ θανάτου του ἐν τῇ ἔξορᾷ τὴν φιλανθρωπίαν ἀσκεῖ, διότι μοιράζει εἰς τοὺς πτωχοὺς τὰ ὀλίγα ἐσώρουχά του, ποὺ ἀπετέλουν τὴν μόνην αὐτοῦ περιουσίαν.

Τὴν φιλανθρωπίαν ἤσκησε καὶ ὁ Μ. Βασίλειος διανείμας εἰς τοὺς πτωχοὺς κατὰ τὸ βάπτισμα αὐτοῦ εἰς ἡλικίαν 26 ἐτῶν τὸ πλείστον τῆς μεγάλης αὐτοῦ περιουσίας. Ὅτε δὲ ἐγένετο ἀρχιεπίσκοπος Καισαρείας διένειμε καὶ τὴν ἐναπολειφθεῖσαν αὐτῷ περιουσίαν καὶ ἴδρυσεν τὴν περίφημον Βασιλειάδα «τὴν καινὴν πόλιν» ὡς ἀποκαλεῖ αὐτὴν ὁ Γρηγόριος ὁ Θεολόγος, ἣτις εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς ἰατρικῆς καὶ κοινωνικῆς προνοίας ἀποτελεῖ τὰ πρῶτα Φιλανθρωπικὰ Καθιδρύματα. Περιελάμβανε δὲ ἡ πρωτότυπος αὕτη πόλις πτωχοτροφεῖον, νοσοκομεῖον, ὀρφανοτροφεῖον, ξενῶνα διὰ τοὺς ταξιδιώτας, λεπροκομεῖον, σχολεῖον τῶν ὀρφανῶν καὶ ἐπαγγελματικὴν σχολήν. Εἶχεν ἐπὶ πλέον ἰδιαίτερα οἰκήματα διὰ τοὺς ἰατροὺς, τοὺς νοσοκόμους, τὸ προσωπικὸν καὶ βουστάσια διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ ἰδρύματος. Τὴν πόλιν ταύτην ὁμοίᾳ τῆς ὁποίας σήμερον μετὰ τὰς τόσας προόδους οὐδαμοῦ ὑπάρχει ἔκτισε διὰ τῆς ἐκπονηθείσης

περιουσίας του, δι' εἰσφορῶν τῶν χριστιανῶν του καὶ τῶν ἐσόδων τῆς ἀρχιεπισκοπῆς του.

Λύγῳ τοῦ πρωτοφανοῦς τούτου ἔργου εὐρέθησάν τινες, οἵτινες ἠθέλησαν νὰ ἀντιδράσωσι καὶ κατέφυγον εἰς τὴν πολιτικὴν ἐξουσίαν πρὸς ματαίωσιν αὐτοῦ. Εἰς μίαν ἐπιστολὴν του Ἡλία ἄρχοντι τῆς Ἐπαρχίας» ὁ Μ. Βασίλειος ἀπολογούμενος γράφει. «Καὶ ποῖον ἀδικοῦμεν κτιζόντες ξενοδοχεῖα γιὰ τοὺς ξένους καὶ καταφύγια διὰ τοὺς διαβάτας, οἱ ὅποιοι τυχαίνει νὰ εἶναι περαστικοὶ ἀπ' ἐδῶ καὶ νοσοκομεῖα γιὰ ἐκείνους πού εἶναι ἄρρωστοι καὶ ἔχουν ἀνάγκη κάποιας θεραπείας; κτιζόντες κοντὰ σ' αὐτὰ καὶ οἰκῆματα γιὰ τὴν ἀπαραίτητή τους ὑπηρεσία, γιὰ τοὺς νοσοκόμους, γιὰ τοὺς γιατρούς, γιὰ τὰ ζῶα πού θὰ μεταφέρουν τὰ τρόφιμα, γιὰ τοὺς ἀγωγιάτες, καὶ τὸ ἄλλο ὑπηρετικὸν προσωπικόν; Καὶ ἐκτὸς ἀπ' αὐτὰ, πρέπει βέβαια νὰ προστεθῇ καὶ ἡ διδασκαλία τῶν τεχνῶν — τεχνῶν πού χρειάζονται γιὰ βιοπορισμὸ καὶ τεχνῶν πού ἔχουν ἐφευρεθῆ γιὰ νὰ κάμουν τὴν ζωὴ μας ὠραιότερη. Κοντὰ σ' αὐτὰ πάλι καὶ κτίρια πού θὰ γίνονται ὅλες σὺτὲς οἱ ἐργασίες κατάλληλα γιὰ τὴν καθεμιὰ δουλειά. Καὶ ὅλα αὐτὰ βεβαίως γιὰ τὸν τόπον μας εἶναι στολίδια, μὰ γιὰ τὸν ἄρχοντα εἶναι καύχημα, γιατί ὁ ἔπαινος πέφτει σ' αὐτόν... Καὶ μὴ νομίζετε πὼς εἶναι λόγια ὅλα αὐτὰ, γιατί τώρα πιά ἔχομεν βάλει ἔμπρὸς τὴν ἐργασία καὶ εἶναι πολὺς καιρὸς πού μαζεύομεν τὰ ὕλικά.»

Τὴ μεγάλην κοινωνικὴν ἀνάγκην ἐθεράπευσεν ἡ περίφημος αὐτὴ πόλις μᾶς τὸ λέγει Γρηγόριος ὁ Θεολόγος διὰ τῶν ἐξῆς: «εἶναι ὠραία ἀρετὴ ἡ φιλάνθρωπία καὶ ἡ διατροφή τῶν πτωχῶν καὶ ἡ ἀνακούφισις τῆς ἀνθρωπίνης δυστυχίας. Ἐξελθὲ ὀλίγον ἀπὸ τὴν πόλιν καὶ ἰδὲ τὴν νέαν πόλιν, τὸ ταμεῖον ἐκεῖνο τῆς εὐσεβείας, τὸ κοινὸν τῶν πλουσίων θησαυρισμα, εἰς τὸ ὁποῖον κατατίθενται τὰ περισσεύματα τοῦ πλούτου, τὰ ὁποῖα διὰ τῶν παραινέσεων τοῦ Βασιλείου ἔγιναν χρήσιμα... Ἐκεῖ ἡ ἀσθένεια ἐξετάζεται μὲ φιλοσοφικὴν διάθεσιν καὶ μακαρίζεται ἡ συμφορὰ καὶ ἡ συμπάθεια ἐξασκεῖται. Ποῖαν ἀξίαν ἔχουν ἔμπρὸς εἰς τὰ φιλάνθρωπικὰ ταῦτα Καθιδρύματα αἱ ἐπτάφυλοι Θῆβαι τῆς Βοιωτίας καὶ τῆς Αἰγύπτου καὶ τὰ βαβυλώνεια τείχη καὶ ὁ ἐν Καρίᾳ τάφος τοῦ Μουσώλου καὶ αἱ πυραμίδες καὶ ὁ χάλκινος ὄγκος τοῦ κολοσσοῦ;... Διὰ τῶν φιλάνθρωπικῶν ἔργων τοῦ Βασιλείου δὲν ἔχομεν πλέον ἐνώπιόν μας τὸ φοβερὸν καὶ ἐλεεινὸν ἐκεῖνο θέαμα ἀνθρώπων πού φαίνονται νεκροὶ πρὸ τοῦ θανάτου, διότι προτοῦ ἀποθάνουν ἔχουν νεκρὰ καὶ ἄχρηστα πλεῖστα μέλη τοῦ σώματος· δὲν βλέπομεν ἀνθρώπους διωκομένους ἀπὸ τὰς πόλεις, ἀπὸ τὰ σπίτια, ἀπὸ τὰς ἀγοράς, ἀπὸ τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων, ἀπὸ αὐτοὺς τοῦ φιλάτου, ἀπὸ ἀνθρώπους πού ἀναγνωρίζομεν ὡς τοιοῦτους ἀπὸ τὰ ὀνόματα μᾶλλον παρὰ ἀπὸ τὰ σώματα. Οὐδὲ ἐκτίθενται πλέον εἰς τὰς πανηγύρεις καὶ τὰς συγκεντρώσεις τῶν ἀνθρώπων οἱ δυστυχεῖς ἐκεῖνοι καθ' ὁμάδας καὶ παρατάξεις, εἰς τρόπον ὥστε νὰ διεγέτθουν οὐχὶ τὸν οἶκτον καὶ τὴν συμπάθειαν διὰ τὴν ἀσθενείαν των,

ἀλλὰ τὸ μῖσος, διότι προσπαθοῦν νὰ ἐφευρίσκουν καὶ τραγωδοῦν θλιβερά ἄσματα· καὶ ταῦτα νὰ τραγωδοῦν ἄνθρωποι ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἐξέλιπε καὶ ἡ φωνή.

Ἄλλα διατὶ νὰ ἐκθέτω διὰ τραγικῶν λόγων τὴν κατάστασιν, ἐφ' ὅσον κανεὶς λόγος δὲν εἶναι ἀρκετὸς νὰ ἐκφράσῃ τὸ μέγεθος τῆς δυστυχίας.

Ὁ Βασίλειος ὁμῶς περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλον κατώρθωσε νὰ μᾶς πείσῃ ὅτι ἐφ' ὅσον καὶ ἡμεῖς εἴμεθα ἄνθρωποι, δὲν πρέπει νὰ περιφρονοῦμεν τοὺς ὁμοίους μας ἄνθρώπους, μηδὲ νὰ προσβάλλωμεν τὸν Χριστόν... διὰ τῆς σκληρότητος καὶ ἀπανθρωπίας ποὺ δεικνύομεν πρὸς τοὺς πάσχοντας... Διὰ τοῦτο δὲν ἀπηξίωνεν ὁ Βασίλειος νὰ τιμᾷ τοὺς ἀσθενεῖς καὶ τὰς ἀσθενείας των, καὶ δι' αὐτῶν ἀκόμη τῶν χειλέων του, ἀλλ' ἠσπάζετο αὐτοὺς ὡς ἀδελφός, καίτοι δὲν ἦτο κανένας ἄσημος ἄνθρωπος, ἀλλ' εὐγενῆς καὶ ἐξ εὐγενῶν γονέων καὶ ὑπέρλαμπρος διὰ τὴν δόξαν του.»

Τὸ παράδειγμα τοῦτο τῶν σεπτῶν Πατέρων ἀκολουθοῦντες καὶ ἐκ τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης, τῆς βασιλίδος τῶν ἀρετῶν, ἐμπνεόμενοι πολυπληθεῖς Μοναχοὶ τῆς Ἀνατολῆς, οἱ φορεῖς οὗτοι τοῦ ἑλληνοχριστιανικοῦ πνεύματος ἐν τῷ Βυζαντίῳ ἐκτίζον πλῆθος νοσοκομείων καὶ λοιπῶν εὐαγῶν Καθιδρυμάτων, καθ' ὃν χρόνον ταῦτα οὔτε ὀνόματι ἦσαν γνωστὰ εἰς τὴν Δύσιν.

Οὕτως ὁ Ἅγιος Σάββας, (531) κτίζει νοσοκομεῖον καὶ ξενοδοχεῖον εἰς ἕκαστον τῶν ἐπτὰ Μοναστηρίων τῶν Ἰδρυθέντων ὑπ' αὐτοῦ. Ἔτερον δὲ ξενοδοχεῖον καὶ νοσοκομεῖον κτίζει εἰς τὴν Ἱερικῶν διὰ τῆς κληρονομηθείσης ὑπ' αὐτοῦ περιουσίας τῆς μητρὸς αὐτοῦ.

Ὁ Θεοδόσιος ὁ κοινοβιάρχης ἴδρυσεν σειρὰν ὀλόκληρον νοσοκομείων «διὰ τοὺς ἐκ τοῦ κόσμου τῆς ἰατρικῆς δεομένους ἐπικουρίας». Σημειωτέον ὅτι ἐκτὸς τῶν νοσοκομείων τούτων, τῶν προοριζομένων διὰ τοὺς ἐν τῷ κόσμῳ βιοῦντας χριστιανούς, ὑπῆρχον καὶ ἕτερα διὰ τοὺς Μοναχοὺς ἀποκλειστικῶς. Τοιαῦτα εὐαγῆ ἰδρύματα ἴδρυσεν καὶ ὁ Ἄνδρέας ὁ Ἱεροσολυμίτης, ὁ δὲ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας Ἰωάννης ὁ ἐλεήμων, ὁ οὕτως ὀνομασθεὶς διὰ τὴν μεγάλην αὐτοῦ ἐλεημοσύνην, ἴδρυσεν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Νοσοκομεῖον καὶ μέγα Μαιευτήριον, ἐπὶ πλέον δὲ κατὰ τὰς ἐπιδρομάς τῶν Περσῶν εἰς τὰς γειτονικὰς περιοχὰς περιέθλαψεν ἐπὶ μακρὸν 7.500 πρόσφυγας.

Αἱ ἐν Κων)πόλει ὑπὲρ ἐξήκοντα Μοναὶ εἶχον καὶ τὰ Νοσοκομεῖα των.

Περίφημον πρὸς τοῖς ἄλλοις ἦτο τὸ παρὰ τὴν Μοῆν Παντοκράτορος ἐν Κων)πόλει κτισθὲν Νοσοκομεῖον κατὰ τὸν IB'. αἰῶνα, ὅπερ περιελάμβανε πενήκοντα κλίνας μὲ πέντε τμήματα. Τὸ Νοσοκομεῖον τοῦτο εἶχε παρ' αὐτῷ φαρμακεῖον, λουτροῶνας, γηροκοκεῖον καὶ ἰδιαίτερον Ναόν, ὡς δὲ παρατηρεῖ Καθηγητῆς τῆς ἰατρικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καὶ ἀκαδημαϊκός, ἡμιλλᾶτο ὡς πρὸς τὸ μέγεθος καὶ τὴν

ὀργάνωπιν πρὸς τὰ καλλίτερα σημερινά νοσοκομεῖα.

«Ὅπως, ὡς παρατηρεῖ σοφὸς καθηγητὴς τῆς Βυζαντινῆς ἱστορίας, ὄχι μόνον εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς ἐρήμους καὶ ἀποκέντρους περιφερείας τοῦ Βυζαντίου ὁ πτωχὸς ἢ ὁ ταξιδιώτης εὗρισκε πάντοτε καταφύγιον καὶ διατροφὴν. Τὸ Κράτος δὲν ἐφρόντιζε διὰ τὴν κοινωνικὴν πρόνοιαν, διότι αὐτὴν τὴν εἶχεν ἀναλάβει ἡ Ἐκκλησία καὶ τὴν ἤσκει κατὰ τρόπον θαυμαυτόν».

Ὅτω τὸ Βυζάντιον, ἐν τῷ ὁποίῳ ἑλληνισμὸς καὶ χριστιανισμὸς ἀρμονικῶς συνηνώθησαν καὶ ὡς προσφιλεῖς ἀδελφοὶ ἐνηγκαλίσθησαν, καθ' ὃν χρόνον ὅλος ὁ ἄλλος κόσμος ἦτο βυθισμένος εἰς τὸ σκότος καὶ τὴν βαρβαρότητα, δημιουργεῖ πρῶτον κοινωνικὴν πρόνοιαν, ὠργανωμένην καὶ συστηματικὴν, οἷαν θὰ ἐξήλθει σήμερον καὶ αἱ μᾶλλον προηγημένοι πολιτιστικῶς κοινωνίαι. Αἱ ἐκ τῆς Κοινωνικῆς Προνοίας τοῦ Βυζαντίου ἐκπεμπόμεναι φωτειναὶ τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης ἀκτῖνες καταυγάζουσι τὸν σκοτεινὸν Μεσαίωνα καὶ καθιστοῦν τὸν Βυζαντινὸν ἑλληνισμὸν πρωτοπόρον καὶ εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο, ὅπερ σήμερον ὡς εἵπομεν ἀποτελεῖ στοιχειώδη τοῦ συγχρόνου πολιτισμοῦ ἐπιταγὴν.

Τοιοῦτον, ἐν γενικαῖς βεβαίως γραμμαῖς, ὑπῆρξε τὸ κοινωνικὸν ἔργον τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν καὶ ἡ ἐπίδρασις αὐτοῦ ἐν τῷ Βυζαντίῳ.

Δέκα καὶ ἕξ αἰῶνες παρῆλθον καὶ ἐξηφανίσθησαν εἰς τὸν ἀπύθμενον βυθὸν τοῦ χρόνου, ἀφ' ἧς οἱ μεγάλοι οὔτοι προστάται τῶν ἀδικουμένων, τροφοδότηι τῶν πεινῶντων, καὶ θεραπευταὶ τῆς ἀνθρωπίνης δυστυχίας ἴδρυσαν τὰ πρῶτα εἰς τὸν κόσμον φιλανθρωπικὰ ἰδρύματα, τὰ συγκλητικὰ ταῦτα μνημεῖα τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης.

Αἱ ἀρχιεπισκοπικαὶ αὐτῶν ἔδραι τῇ ἀχαριστίᾳ τῶν λεγομένων χριστιανῶν τῆς Δύσεως ἐξέλιπον. Τὰ εὐαγῆ αὐτῶν ἰδρύματα δὲν κατίσχυσαν τῆς φθοροποιῦ τοῦ πανδαμάτορος χρόνου ἐπιδράσεως. Τὸ πνεῦμα ὅμως τῆς φιλανθρωπίας καὶ ἀγάπης, τὸ ὁποῖον ἔζησαν καὶ ἐνεφύσησαν εἰς τὴν ἐποχὴν των ζῆ καὶ θὰ ζῆ εἰς τὸ διηνεκές.

Ἡ ἐποχὴ ἡμῶν ἢ ἔχουσα δαψιλεῖς πόρους, πληθὺν ἀγαθῶν, ἀλλὰ καὶ ἄφθονον δυστυχίαν καὶ στρατιάς ὀλοκλήρους ἐνδεῶν καὶ πεινῶντων (τὸ ἥμισυ τοῦ πληθυσμοῦ τῆς γῆς ὑποσιτίζεται, ἐν Ἑλλάδι μόνον τὰ 33% τοῦ πληθυσμοῦ, ἦτοι ὑπὲρ τὰ 2.500.000 εἶναι ἄποροι) νοσταλγεῖ τοὺς κοινωνικοὺς τούτους ἀναμορφωτάς καὶ τὸ ὑπέροχον ἔργον αὐτῶν.

Καὶ σήμερον ἔχομεν ἀνάγκην τοιούτων ἀνδρῶν, ἰδρυτῶν μνημείων ἀγάπης, κηρύκων τῆς φιλανθρωπίας δι' ἔργων. Ταῦτα ὅμως μόνον ἐπὶ τοῦ χριστιανικοῦ ἐδάφους φύονται καὶ ἀνθοῦσι καὶ ὑπὸ ἀναγεννημένων χριστιανικῶς προσωπικοτήτων, οἷοι οἱ Τρεῖς Ἱεράρχαι ὑπῆρξαν, κατορθοῦνται.

Ἡ προαγωγή εἰς τὴν χριστιανικὴν ζωὴν θὰ ἔχη ὡς φυσικὴν συνέπειαν καὶ τὴν ἀκμὴν τῆς ἀτομικῆς καὶ κοινωνικῆς φιλανθρωπίας τῆς Κοινωνικῆς Προνοίας γενικῶς εἰς τὴν ὁποίαν πρωτοπόρος ἀνεφάνη καὶ πάλιν ὁ ἑλληνισμὸς διὰ τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν καὶ τοῦ Χριστιανικοῦ Βυζαντίου.

Η Θ Ι Κ Α

Ὄταν ἐν ἐκκλησίᾳ ὑπάρχῃς μὴ μετεωρίζου· ἐπώπιον γὰρ βασιλέως οἱ ἐστῶτες οὔτε γελῶσιν οὔτε μετεωρίζονται.

Ζήλωσον βίον σεμνόν, ἵνα ἔχῃς παρηρησίαν ἐπιστρέφειν τοὺς ἁμαρτάνοντας.

Πάντων προτίμα τὴν ψυχὴν. καὶ τῆς ἀρετῆς ὁ δρόμος ἀκαμάτως ἀνύεται.

Πρὸ τῶν ἀνθρώπων αἰσχύνου τοὺς ἀγγέλους· πολλοὶ γὰρ παρ' ἡμῖν πάρειςι καὶ πάσης αἰσχρᾶς ἀποσχήσουσι πράξεως.

Ὅσοι πρὸς τὰς ἀτόπους ἡδονὰς προστετήκασι καὶ τῆς ἀπολαύσεως τὸ βραχύ, καὶ τῆς τιμωρίας τὸν μακρὸν χρόνον λογίζεσθωσαν.

Ἀμέλει τῶν ἄλλων, ὅσα κτηνώδη κατασκευάζει τὸν ἄνθρωπον· ἐργάζου δὲ ταῦτα, ὅσα σε οὐράνιον ἀναδειξαι δυνήσονται.

Ἐπιμελοῦ τῆς ἀρετῆς· αὕτη γὰρ διὰ φιλοσοφίας νέον Ἀδὰμ ἀναδείκνυσι.

Καρτέρει τὰς θλίψεις, ἐν αὐταῖς γὰρ τοῖς ἀθλοῦσιν οἱ στέφανοι.

Ὅσπερ ὁ σκώληξ κατεσθίει τὸ δένδρον, ἐὰν μὴ ἀποκτανθῆ, οὕτω καὶ ἡ κακὴ ἔφεσις, ἐὰν μὴ ἐξέλθῃ τῆς ψυχῆς ἐκείνην ὅλως ἐξαφανίζει.

Ὅσπερ ἡ εὐθεία ράβδος ἐν τῷ ὕδατι σκολιὰ φαίνεται, οὕτω καὶ τοῖς φάυλοις αἱ τῶν ἀγαθῶν πράξεις σκολιαὶ εἶναι δοκοῦσι.

Ὅσπερ τὸ πῦρ ὅσον μᾶλλον μετέχει ὕλης τοσοῦτω μᾶλλον ὑψοῦται, οὕτω καὶ πᾶς χριστιανὸς ὅσῳ μᾶλλον τρέφεται τῇ θείᾳ διδασκαλίᾳ, τοσοῦτο μᾶλλον πρὸς τὰ ἄνω αἴρεται.

Ὅσπερ τὸ σαπρὸν μέλος ὑπὸ τοῦ τῆς χειρουργίας ἐμπείρου τέμνεται, οὕτω καὶ ὁ πονηρὸς τῶν ἀγαθῶν ἀποτεμνέσθω.

Ὅσπερ ὁ κηρὸς αἰτία ὑπάρχει τοῖς ἄλλοις ἡδονῆς λάμπων, ἑαυτὸν δὲ ἀφανίζει, οὕτω καὶ οἱ κακοὶ προεστῶτες καὶ τοὺς ἄλλους ἐπηρεάζοντες, τοῖς μὲν ἄλλοις σωτηρίαν, ἑαυτοῖς δὲ φθορὰν μνηστεύονται.

Κράτει γενναίως θυμοῦ καὶ ἐπιθυμίας, καὶ πονηρῶν λογισμῶν τάχιστα ἀπαλλάττου.

Ἐκ τῶν τοῦ Γρηγορίου ἱερομ. Σκοπελίτου Λαυριώτου Διδασκάλου
Α. Λ.

Ο ΜΟΝΑΧΟΣ ΔΑΝΙΗΛ ΤΩΝ ΚΑΤΟΥΝΑΚΙΩΝ

Ὁ μοναχὸς Δανιὴλ συγκαταλέγεται μεταξὺ τῶν λογίων καὶ πεφωτισμένων Ἀγιορειτῶν τοῦ παρελθόντος αἰῶνος ἀναλώσας ὀλόκληρον τὸ διάστημα τῆς ζωῆς του εἰς μελέτας καὶ συγγραφάς.

Καταγόμενος ἐκ Σμύρνης προσῆλθεν εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος κατὰ τὸ 1865 εἰς ἡλικίαν 19 μόλις ἐτῶν, κοινοβιάσας εἰς τὴν τότε Ἑλληνικὴν Μονὴν τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος εἰς τὴν ὁποίαν καὶ παρέμεινεν ἐπὶ δεκαετίαν ὡς ἀδελφὸς αὐτῆς. Κατὰ δὲ τὰ γεγονότα τοῦ ἐκρωσισμοῦ τῆς Μονῆς, ὁ μοναχὸς Δανιὴλ, διεδραμάτισε πρωτεύοντα ρόλον ἡγηθῆς ἐπιτροπῆς Ἑλλήνων μοναχῶν μεταβάσης διὰ τὸ ζήτημα αὐτὸ εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἔνθα συλληφθεὶς διαταγῇ τοῦ Πατριάρχου Ἰωακείμ τοῦ Β' ἐξωρίσθη εἰς τὴν πλησίον τῆς Θεσσαλονίκης Ἱ. Μονὴν τῆς Ἁγίας Ἀναστασίας.

Μετὰ τὸν ἐκρωσισμόν τῆς Μονῆς τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος, ἀνεκλήθη ὑπ' αὐτῆς, ἀλλ' ὁ Δανιὴλ μὴ ἐπιθυμῶν νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν Ρωσικὴν πλέον καταστᾶσαν Μονὴν του, μετέβη κατ' εὐθείαν καὶ ἐκοινοβίασεν εἰς τὴν Ἱ. Μονὴν τοῦ Βατοπεδίου εἰς τὴν ὁποίαν καὶ παρέμεινεν ἐπὶ πενταετίαν, ἀλλ' οὗτος νοσταλγῶν τὴν ἡσυχίαν ἀνεχώρησε σχεδὸν κρυφίως ἐκ τῆς Μονῆς τοῦ Βατοπεδίου καὶ ἐγκατεστάθη εἰς μικρὸν ἡσυχαστήριον εἰς τὴν περιοχὴν τῶν Κατουνακίων.

Καθ' ὅλον τὸ ὑπερπεντηκονταετὲς διάστημα τῆς τελευταίας, ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ Ἁγίου Ὄρους, ἡσυχίας του συνέγραψε πολλὰς πραγματείας πρὸς ὠφέλειαν τῶν χριστιανῶν οἵτινες προσέφευγον εἰς αὐτὸν προσωπικῶς καὶ δι' ἀλληλογραφίας πρὸς ψυχικὴν οἰκοδομὴν καὶ περισσότερον παντὸς ἄλλου ἐστυλίτευσε τὰς κακοδοξίας τοῦ Ἀπ. Μακράκη, βάσει πάντοτε τῆς μαρτυρίας τῶν Πατέρων.

Πολλοὶ τῶν ἐπισκεπτομένων αὐτὸν ἐλκυσθέντες ἐκ τῆς μεγάλης πνευματικότητός του παρέμειναν παρ' αὐτῷ, ὅτε ἠναγκάσθη νὰ διευρύνῃ τὸ μικρὸν ἡσυχαστήριον, τὸ ὁποῖον βαθμιαίως κατέλαβε ἐπιζήλον θέσιν.

Ὁ μοναχὸς Δανιὴλ ἀπεδήμησε πρὸς τὸν Κύριον τὴν 8ην Σεπτεμβρίου 1929 εἰς ἡλικίαν 85 ἐτῶν, ἀφίσας κενὸν δυσαναπλήρωτον.

Οἱ διάδοχοι αὐτοῦ, ἀκολουθοῦντες τὸ παράδειγμα τοῦ ἀειμνήστου πνευματικοῦ αὐτῶν πατρός, ἔφερον εἰς τὴν δημοσιότητα πολλὰς πραγματείας του. Ἦδη ἐλάβομεν καὶ ἡμεῖς μίαν ἐπιστολὴν τοῦ μοναχοῦ Δανιὴλ ἀπευθυνομένην πρὸς πνευματικόν του τέκνον, τὴν ὁποίαν καὶ εὐχαρίστως δημοσιεύομεν πρὸς οἰκοδομὴν τῶν ἀναγνωστῶν μας ἧτις καὶ θ' ἀποτελέσῃ ὡς προοίμιον πραγματείας του κατὰ τῆς κακοδοξίας τοῦ Ἀπ. Μακράκη. Αὕτη ἔχει ὡς ἀκολούθως :

Τῷ ἀγαπητῷ μοι Κυρίῳ...

Ἀναθεωρῶν μετὰ πλείστης ὄσης στοργῆς καὶ πνευματικῆς συμπαθείας, τὰς ἀπὸ πολλοῦ γενομένας μοι ἐπανειλημμένας ὑμετέρας παρακλήσεις, τὰς ἀφορώσας τὴν λύσιν τῶν ὑμετέρων ἀποριῶν ἐπὶ τῷ ζητήματι τοῦ κηρύγματος τῶν νεωτέρων γνωστῶν θεολόγων, ἂν οὗτοι εἴσι συντελεστικοὶ πρὸς τὴν ὠφέλειαν τοῦ πλησίον, ἢ οὐ, σπεύδω μετὰ πάσης εἰλικρινείας καὶ ἀγάπης ὅπως καταθέσω ὑμῖν τὰ ἐπόμενα.

Εἶνε ἀληθές, ὅτι δὲν ἐπεθύμουν ἀγαπητέ μοι, ν' ἀποδυθῶ εἰς τὸν τοιοῦτον ἀγῶνα, τοῦτο μὲν, διότι, καὶ μὲ ὄλας τὰς ἀπαθείς καὶ ἀμερολήπτους μου κρίσεις πολὺ πιθανὸν νὰ προσκρούσω εἰς τὰς πεποιθήσεις καὶ συνειδήσεις τῶν εἰρημένων φίλων, τοῦτο δέ, διότι φύσει ἀποφεύγω τὰς ἀντεκλήσεις καὶ φιλονικίας, ἀλλ' ἐπειδὴ προβλέπω τὸν ὑφορώμενον κίνδυνον, διὰ τοῦτο καθῆκον Ἱερώτατον ἐθεώρησα ὅπως γνωρίσω ὑμῖν, τὴν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου, ταπεινὴν γνώμην μου.

Πρὶν ὅμως προβῶ εἰς τὴν ἐν λόγῳ ὑπόθεσιν, σκόπιμον ἔκρινα, ἵνα ἐν εἶδει προοιμίου, προοιμιάσω τὸ ἐφεξῆς γεγονός. ὅπερ συμβάλλει μεγάλως εἰς τὸ προκείμενον ζήτημα. Ὅτε πρὸ τεσσαράκοντα καὶ ἐπέκεινα ἐτῶν ἔτι λαϊκὸς ὢν, περιώδευον τὴν Ἑλλάδα, τότε ἐδέησε νὰ ἐπισκεφθῶ ἐκ τοῦ πλησίον καὶ τὸν ἐν Πάρῳ, κατὰ τὴν Ἱ. Μονὴν τοῦ Ἀγ. Γεωργίου ἐφησυχάζοντα τότε Ἱερομόναχον Ἀρσένιον, ἄνδρα πνευματικώτατον, διαλάμποντα ταῖς ἀρεταῖς καὶ τῇ τελειότητι τοῦ μονήρους βίου, τοῖς Παλαίοις Ἀγίοις Πατράσιν ἐφάμιλλον.

Μεταξὺ τοίνυν τῶν διαφόρων λογισμῶν, οὗς ἐν εἶδει ἐξομολογήσεως ἐξήγγειλα εἰς τὸν εἰρημένον Ἱερώτατον ἄνδρα, ἠρώτησα ποῖον φρόνημα εἶχε καὶ περὶ τοῦ Ἀποστόλου Μακράκη, ὁ ὁποῖος ἐφημίξετο τότε, ὡς μέγας τῆς εὐσεβείας διδάσκαλος, καὶ διεκηρύττετο παρὰ πολλῶν ἐπισήμων λογάδων, ὡς δέκατος τρίτος Ἀπόστολος. Εἰς ἀπάντησιν, ἀφ' οὗ ἱκανὴν ὥραν ἐσιώπησε καὶ ἐφαίνετο οἶονεὶ λυπημένος, μοὶ ἀπήντησεν οὕτω. «Βλέπεις τέκνον μου, μοὶ λέγει, τὸν πολὺν τοῦτον Μακράκη; δὲν θὰ παρέλθῃ ὀλίγος καιρὸς, καὶ θὰ πέσῃ εἰς διαφόρους αἱρέσεις, καὶ θὰ βλάβῃ οὐ μικρὸν, πολλοὺς ἀθῶους εὐσεβεῖς Χριστιανούς». Ταῦτα ἐγὼ παρὰ προσδοκίαν ἀκούσας παρὰ τοῦ εἰρημένου Ἀγίου πατρός, καὶ δυσανασχετήσας ἐπὶ τοῖς εἰρημένοις, εἶπον αὐτῷ; Πόθεν Πάτερ μου ἐξήγαγες τὸ συμπέρασμα τοῦτο, ἐν ᾧ φαίνεται, ὅτι ὁ διδάσκαλος οὗτος εἶναι κατὰ πάντα ζηλωτῆς καὶ τῆς εὐσεβείας διδάσκαλος; Τότε στενάξας μικρὸν, μοὶ εἶπεν αὐτολεξεί τὰς λέξεις ταύτας: «Τὰ πράγματα λόγων οὐ χρῆζει» ὁ Μακράκης, εἶπε, κηρύττων δὲν ἔχει σκοπὸν νὰ ἱκανοποιήσῃ τὸ φρόνημα τῆς καθόλου Ἐκκλησίας, καὶ τῶν Ἁγίων Πατέρων, ἀλλὰ νὰ ὑποστηρίξῃ τὸ φρόνημά του καινοτομῶν αὐτοβούλως, ὅτι, ἡ νηστεία, ἡ προσευχή, ἡ Ἐκκλησιαστικὴ Ἀκολουθία, αἱ Ἀγρυπνίαι, ἡ Μοναχικὴ πολιτεία, καὶ ὅσα ἀνάγονται εἰς τὴν Ἐκκλησιαστικὴν διατύπωσιν, αὐτὰ ταῦτα τὰ θεωρεῖ ἐπουσιώδη καὶ ἀσήμαντα καὶ ὅτι ταῦτα δὲν εἶναι συντελεστικὰ πρὸς ἀνάπτυξιν τῆς Χριστιανικῆς πολιτείας. Αὐτὰ ἀποκαλοῦνται, ἔλεγε, τύπος, καὶ οὐχὶ οὐσία. Αὐτὰ

ταῦτα τὰ ἐξεστόμωσεν ὁ ἴδιος Μακράκης, ἐπισκεφθεὶς τότε ἐν Πάρω τὸν διαληφθέντα Πνευματικὸν Πατέρα, ὁ ὁποῖος, ἀφ' οὗ διὰ πολλῶν Γραφικῶν χωρίων τῷ ἀπέδειξεν ὅτι, αἱ τοιαῦται ιδέαι εἰσὶν ἐπισηφαλεῖς, καὶ πρέπει νὰ τὰς ἀποβάλλῃ διότι ἀπορρέουσιν ἀπὸ τὰς τῶν λουθηροκαλιβίων, οἵτινες σὺν τοῖς ἄλλοις ἀντορθόδοξοις αὐτῶν φρονήμασιν ἀπεχαιρέτησαν καὶ τὰς εἰρημένας Ἱ. παραδόσεις. Ὁ τοιοῦτος ὁμως ἐπιμένων φιλονείκως εἰς τὰς διαληφθείσας ἐνστάσεις του, ἀπῆλθε μηδὲν ὠφελήθει, καὶ οὕτω κατ' ἀκολουθίαν, ὑπέπεσεν, ὡς γνωστὸν, εἰς μυρίας ἀλλοκότους καὶ ἀσυγγώστους κακοδοξίας :

Δὲν πρόκειται δὲ ἤδη, ἀγαπητέ μου, ν' ἀποδείξωμεν ὅτι οἱ φίλοι αὐτοὶ νεωτερισταὶ εἰσὶ Μακρακισταί, διότι πάνυ καλῶς εἶδον, εἰς τὸ φύλλον τῆς Ἀγάπης, ὅτι, οἱ τοιοῦτοι ἐστηλίτευσαν οὐχὶ μόνον τὰς κεκηρυγμένας κακοδοξίας αὐτοῦ, ἀλλ' ἐξέθεσαν καὶ διαφόρους γελοίας καὶ παραλόγους οἰκτροῦς πλάνας αὐτοῦ ἀλλὰ μετὰ πολλῆς λύπης βλέπω ὅτι, ὁ θολομήτης Σατὰν ἐκείνας τὰς εὐσεβεῖς ἀποπλανήσεις, τὰς ὁποίας ἐνέσπειρε τὸ πρῶτον εἰς τὸν εἰρημένον διδάσκαλον, αὐτὰς ταύτας ἐκ περιουσίας, μετέδωκε καὶ εἰς τοὺς νεωτέρους τούτους φίλους, καὶ ἐὰν δὲν ἐγκαταλείψωσιν οὗτοι τὰ εἰρημένα φρονήματα, ἃς ἔξεύρωσιν, ὅτι ἀκοντες καὶ μὴ, ἀντὶ ὠφελείας, θὰ προξενήσωσι προσεχῶς οὐ μικρὰν βλάβην εἰς τὸ ὀρθόδοξον πλήρωμα. Καὶ ἂν οὗτοι εἶναι καὶ λέγονται τῆς εὐσεβείας διδάσκαλοι, διατι ἀντιποιοῦνται τὰς τῆς Ἐκκλησίας Ἱ. παραδόσεις, αἵτινες ἐθεσπίσθησαν παρὰ τῶν Ἁγίων τῆς Ἐκκλησίας Οἰκουμεικῶν Συνόδων, καὶ διὰ τῶν ἀθανάτων Συγγραμμάτων τῶν διασήμων τῆς Ἐκκλησίας Ἁγίων Πατέρων, ὡς λίαν συντελεστικαὶ πρὸς τὴν Χριστιανικὴν μόρφωσιν ἐγνωρίσθησαν; Ἐὰν αἱ διορισθεῖσαι ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας νηστεία, νυχθήμεροι Ἀκολουθίαί, κοιναι καὶ εἰδικαὶ προσευχαί, καὶ πνευματικοὶ ἄγῳνες καὶ Ἀγρυπνίαὶ ἀποκαλοῦνται ὑπὸ τῶν νεωτέρων ἀπλοῖ τύποι, ποῦ παρακαλῶ, θὰ ἀνακαλύψωμεν τὴν οὐσίαν;

Ἡμεῖς οἱ ὀρθόδοξοι Χριστιανοί, συνομολογοῦντες κηρύττομεν ὅτι, ἡ πίστις ἡμῶν ἀπαιτεῖ πίστιν ὀρθὴν καὶ ἔργα καλά, «πίστις ἀνευ τῶν ἔργων νεκρά ἐστὶ. «Καὶ πρᾶξις, θεωρίας ἐπίβασις». Ἐὰν λοιπὸν παραλείψωμεν τὸ πρακτικὸν μέρος, ἤτοι τὴν νηστείαν, τὴν προσευχὴν, καὶ ὅλα ὅσα ἀποκαλοῦνται σήμερον τύποι ἀπλοῖ, καὶ ἀσήμαντα μέσα πρὸς ἐξάσκησιν τῶν θείων ἔργων καὶ ἐντολῶν, ποῦ θὰ στηριξώμεν τὰ καλά ἔργα; Ποῦ θὰ στηριξώμεν τὴν σωφροσύνην καὶ παρθενίαν; Πῶς οἱ νεώτεροι καταλύοντες ἀδεῶς ὅλας τὰς ἡμέρας, καὶ πιαίνοντες τὴν σάρκα, καὶ κοιμώμενοι δι' ὅλης τῆς νυκτός ἀνευ προσευχῆς καὶ ἐγκρατείας, θὰ δυνηθῶσι νὰ συγκρατήσωσι τὰς ἀκαθέκτους ὁρμάς τῆς σαρκός;

Ἡμεῖς βλέπομεν ὅτι, ἀπὸ τῶν παναρχαίων χρόνων, ἄχρι τῶν καθ' ἡμᾶς γεννητόρων καὶ προπάππων μας, οἵτινες ἀπρὶξ διετήρουν τὰς νενομισμένας νηστείας καὶ τύπους τῶν Ἀκολουθιῶν, καὶ Ἐκκλησιαστικῶν Ἐθίμων καὶ προσευχῶν, ὅτι, οἱ Χριστιανοὶ διέπρεπον κατὰ τὴν σωφροσύνην εὐσέβειαν καὶ Χριστιανικὰς ἀρετάς, ἐπίσης καὶ οἱ Κληρικοί, διέλαμπον μὲ τὰς ἀρετάς γενόμενοι τύπος καὶ ὑπογραμμὸς εἰς ὅλους τοὺς εὐσεβεῖς, ἐν ᾧ ἤδη, ὅπου πολιτεύεται τὸ νέον κήρυγμα, ἵνα μὴ εἶπω τὸ Εὐρωπαϊκὸν τοῦτο σύστημα τοῦ κηρύγματος, καὶ ἀποδοκιμάζονται αἱ διατάξεις τῆς Ἐκκλησίας, καὶ ἀποκαλοῦνται ἀπλοῖ τύποι οἱ θεσμοὶ τῆς νηστείας, καὶ αἱ τῶν λοιπῶν Ἐκκλησιαστικῶν τελετῶν παραστάσεις. Βλέπομεν μετὰ λύπης, ὅτι ἐγενικεύθη ἡ διαφθορά, οἱ νέοι καὶ αἱ νεάνιδες ἐξευρωπαϊσθησαν, ἡ Αἰδώς καὶ τὸ σέβας πρὸς τοὺς μεγαλυτέρους ἐξέλιπον, ἡ ἀθεοφοβία πρῦμναν φρενὸς ὀδεύει, τὰ πάντα τῆς σαρκὸς ἀκατάσχετα, τὰ πορνεία ἀπεριόριστα, ἡ ἠθικὴ ἀπελήλατο, αἱ θεοτροπαὶ παραστάσεις, ὡς Ἱεραὶ τελεταί, θριαμβεύουσιν, αἱ πορνείαι, ἀνεκατέστησαν τὰς γονυκλισίας καὶ τὰς Ἐκκλησιαστικὰς Ἀκολουθίας.

Ἐὰν κατὰ τὸν καιρὸν τῆς ὑποδουλώσεως, ὅπου ἐκόπτοντο λυγρῶς Ἑλληνικαὶ Γλῶσσαι, καὶ κατεδυναστεύετο τὸ Ὀρθόδοξον Χριστιανικὸν σύστημα, δὲν διετήρουν οἱ ἀοίδιμοὶ ἐκείνοι πρόγονοὶ ἡμῶν, τὰς Ἐκκλησιαστικὰς παραδόσεις καὶ τοὺς λεγομένους τύπους ὑπὸ τῶν νεωτεριῶν, ἧθελε παρακαλῶ, ἐν τοῖς μέρεσι τῆς Ἀνατολῆς καὶ ἀλλαχοῦ, ὅπου ἐπεβάλλετο ἡ βία καὶ δυναστεία, νὰ ὑπῆρχε πλέον Ὀρθοδοξία; Ἐν ᾧ οἱ ἀείμνηστοὶ ἐκείνοι πρόγονοὶ ἡμῶν, μὲ ὅλας τὰς καταδυναστείας διὰ νυκτὸς κρύφα συνέτρεχον εἰς τοὺς Ἱ. Ναοὺς, καὶ οὐδέποτε ἠνείχοντο νὰ παραλύσωσι τὰς Ἱ. παραδόσεις τῶν νηστειῶν καὶ λοιπῶν κοινῶν τε καὶ εἰδικῶν προσευχῶν, καὶ διὰ τοῦτο ἐφύλαξαν τὴν Ὀρθοδοξίαν ἀμείωτον.

Αἱ περικοπαί, παρακαλῶ, τοῦ Ἱ. Εὐαγγελίου, αἱ ἐπιβάλλουσαι τὴν στενὴν καὶ τεθλιμμένην ὁδὸν, καὶ καταδικάζουσαι τὴν πλατεῖαν καὶ εὐρύχωρον, τὸ γρηγορεῖτε καὶ προσεύχεσθε, καὶ τοῦτο τὸ πνεῦμα δὲν ἐξέρχεται, εἰμὴ ἐν προσευχῇ καὶ νηστείᾳ, καὶ τὰ τούτοις παραλήσια ῥητὰ τοῦ Ἱ. Εὐαγγελίου, διὰ ποῖον σκοπὸν ἐρῶθήσαν; Δὲν ἐμφαίνουσι ταῦτα, ὅτι, ἡ ἠθικὴ τοῦ Εὐαγγελίου ἀπαιτεῖ τὴν σκληραγωγίαν τοῦ σώματος, τὴν παθοκτόνον νηστείαν, τὴν καθημερινὴν προσευχὴν, κατὰ τὸ «Γρηγορεῖτε καὶ προσεύχεσθε» καὶ τὴν ἀποστροφὴν τῆς τρυφῆς καὶ ἀναιμένης πολιτείας; Ὅτι δὲ ἡ νομοθεσία τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἀπαιτεῖ ἀπὸ παντὸς Ὀρθόδοξου Χριστιανοῦ τὴν ἐξάσκησιν τῆς στενῆς καὶ τεθλιμμένης ὁδοῦ, τὴν ἀπάρνησιν τοῦ ἑαυτοῦ μας, καὶ τὴν ἄρσιν τῆς πλατείας ὁδοῦ τοῦτο τὸ καταμαρτυροῦσιν, οὐχὶ μόνον οἱ διαλάμπαντες διὰ τοῦ πρακτικοῦ αὐτῶν βίου ἐν σημείοις καὶ τέρασιν Ἅγιοι τῆς Ἐκκλησίας-Πατέρες, ἀλλὰ καὶ ἅπαντες οἱ Ἐθνικοὶ καὶ Εἰδωλολάτραι, καὶ οἱ ἡγέται διαφόρων αἱρέσεων, αὐτοὶ οὗτοι στεντορείως κηρύττουσιν, ὅτι, μόνη ἡ Ὀρθόδοξος τῶν Χριστιανῶν πίστις ἐκδιδάσκει, τὰς πολυειδεῖς νηστείας, καὶ τοὺς ἀγῶνας. Ὅτι δὲ ἡ ἐντολὴ τῆς νηστείας δὲν εἶναι ἐπουσιώδης καὶ ἀσήμαντος, καθὼς ἐκδιδάσκουσιν οἱ νεωτερισταί, ἀκουσάτωσαν τοῦ Ὑψηλοῦ τῆς Ἐκκλησίας Κήρυκος Ἁγ. Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου λέγοντος «Τί γὰρ ἐστὶ νηστεία, ἡ ἀγῶνων ὀστέφανος, καὶ μισθῶν πρόξενος, καὶ σωτηρίας ὁδός; νηστεία τὰ τραύματα τῆς ψυχῆς ἰᾶται, νηστεία σαθρωθεῖσαν ψυχὴν ταῖς ἁμαρτίαις ἀνακαινίζει, νευροὶ τὴν ψυχὴν, ἄνδριοι τὸ φρόνημα, τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ εισάγει, ἐκπορθοῖ τὰ πάθη, γαληνᾶ τοὺς λογισμοὺς. Ἐν ἡμέραις νηστειῶν ἡδοναὶ σβέννυνται, καὶ ἀρεταὶ ἀνθοῦσι, καὶ σωφροσύνης τὸ κάλλος καθαρῶτατον δείκνυται, καὶ σῶμα εἰς ψυχὴν μεταβαίνει, πνευματικὸν γενόμενον ὑπὲρ φύσιν».

Ἴδου δὲ τὰ κατὰ τῆς νηστείας, φῆρε δὲ ἴδωμεν παρ' αὐτοῦ τοῦ ἰδίου Πατρός, καὶ ὅποιαν ἱκανοποιῆσιν ἀπολαμβάνουσιν οἱ τηροῦντες τῆς νηστείας παρὰ Θεοῦ. «Νηστεύσας ὁ Μωϋσῆς φίλος ὀνομαστός καὶ πιστός ἐκλήθη, νηστεύσας Ἡλίας, ὡς φίλος ἀνελήφθη, νηστεύσαντες Προφῆται, ἔγνωσαν τὰ τοῦ Θεοῦ, ὡς φίλοι μυστήρια. Ὁ Ἰωάννης Ζαχαρίου, τοῦ νυμφίου φίλος, διατί; Ἐπειδὴ ἐν τῇ Ἐρήμῳ ἔμεινεν ἀκρίδας συλλέγων, καὶ μέλι ἄγριον τρυφῶν. Ἄννα, διατί; ἔπειδὴ ἐν νηστείαις καὶ δεήσεσι λατρεύουσα νύκτα καὶ ἡμέραν ἐλειτούργει Θεῷ. Πέτρος καὶ Ἰωάννης, φίλοι, διατί; Ἐπειδὴ ἄσιτοι ἀνέβαινον ἐπὶ τὴν ὄραν τῆς προσευχῆς, τὴν ἐνάτην πρὸς τὸ Ἱερὸν. Παῦλος φίλος διατί; Ἐπειδὴ ὑποπιάζων ἐδουλαγῶγει τὴν σάρκα. Φίλος Κορνήλιος, διατί; Ἐπειδὴ ἄσιτος τὴν διὰ Πέτρου σωτηρίαν ἐξεδέχετο. Φίλοι Χριστοῦ Μάρτυρες, διατί; Ἐπειδὴ σαρκὸς καὶ προσκαίρου κατεφύρασαν Ζωῆς. Ὁρᾶς, ὡς οὐ μόνον ἐπὶ θεραπείαν, ἀλλὰ καὶ θεῖαν φιλίαν Θεὸς διὰ νηστείας καλεῖ τὸ γένος Ἅγιον, καὶ ὑγιᾶ σπεύδειν

» ἐργάσασθαι τὸν Ἀδάμ, σὺφρονα, φίλον, ἐγκρατῆ, καὶ κοινωνικόν,
 » σεμνὸν καὶ συγγενῆ ; γίνου διὰ νηστείας φίλος Θεοῦ, γίνου διὰ
 » νηστείας Θεοῦ συγγενής, καὶ πάλιν ἀλλαγῶ λέγει, διὰ νηστείας
 » δαίμονας φυγαδεύει, καὶ τὴν τοῦ διαβόλου τυραννίδα καταλύει μάλι-
 » στα εἰ καὶ τὴν εὐχὴν ἔχει συναρροῦσαν, νηστεία καὶ εὐχὴ τὸν Ἥλιον
 » εἰς Οὐρανοὺς ἀνήγαγε, Νινευίτας ἐκ θανάτου ἐξῆρύσατο, νηστεία
 » Μωϋσῆν τῆς ἀθεάτου δόξης ἠξίωσε, καὶ Ἑλισαιοὶν ἄρχοντα τῶν
 » Προφητῶν ἀπετέλεσε, καὶ τί ἔτι λέγω ; εἰ μὴ ἦν φάρμακον σωτηρίας
 » καὶ πρόξενον ζωῆς, οὐκ ἂν ἐξ ἀρχῆς ὁ Θεὸς νηστεύειν ἐνετείλατο· εἰ
 » γὰρ ἐνήστευεν Ἀδάμ, οὐκ ἂν αὐτῷ θάνατος ἤγγιζεν, οὐκ ἂν ἐξέπιπτε
 » τῆς δοθείσης αὐτῷ παρὰ Θεοῦ καὶ τοῦ Παραδείσου τῆς τρυφῆς ἐξε-
 » βάλλετο, καὶ εἰς τὴν ἐπίμοχθον ταύτην ζωὴν κατεδικάζετο, καὶ ἐπειδὴ
 » νόμος γαστροῦς ὑλήκουσε, διὰ τοῦτο εἰς θάνατον κατήντησε. Νηστεία
 » Ἀγγέλων ὑπάρχει διαίτα, τὸ δὲ μείζον, ὁ Σωτὴρ ἐνήστευεν, οὐκ
 » αὐτὸς δεόμενος τοῦ φαρμάκου τῆς νηστείας, ἀλλ' ἵνα ὑπογραμμὸν
 » ἡμῖν νηστείας ἐγκατασπεῖρη πρὸς σωτηρίαν· λάβε τοίνυν τὴν νηστείαν
 » ὅλου τοῦ βίου συνέμπορον, ἵνα σὲ διαφυλάττη, ἵνα σὲ ἐκ θανάτου
 » ῥύσῃται, ἵνα σὲ ἐκ πειρασμῶν διασώσῃ καὶ εἰσάξῃ εἰς τὴν Βασι-
 » λείαν τῶν Οὐρανῶν».

Ἐκ τῶν ἄνω εἰρημένων ἀδιαφιλονεικῶν ῥημάτων, καὶ ἀποδει-
 ξων τοῦ Πατρὸς Χρυσοστόμου, καταδεικνύεται ὅπόσον χρήσιμος καθί-
 σταται ἡ ἐντολὴ τῆς νηστείας, καὶ ὅπόσον ἀγαθῶν πρόξενος γίνεται
 παντὶ Χριστιανῷ, προελομένῳ τὴν ἐξάσκησιν τῆς ἀρετῆς, καὶ τῆς κατὰ
 Θεὸν θεοειδοῦς πολιτείας. Ἐπίσης δὲ αὕτη ἐὰν ἔχῃ συναρροῦσαν καὶ
 τὴν προσευχὴν, τότε ὅποσα τὰ καλὰ ; Τότε καταστέλλεται πᾶν τῆς
 σαρκὸς φρόνημα. Τότε διώκεται πᾶσα δαιμόνων ἐπήρεια. Τότε ἐξιλεώ-
 νεται ὁ Πανυπεράγαθος Κύριος, καὶ φίλους ἑαυτοῦ ἀποκαθιστᾷ τοὺς
 προστρέχοντας πρὸς αὐτὸν διὰ προσευχῆς καὶ νηστείας. Ὅτι, δὲ οὕτως
 ἔχει ἡ ἀλήθεια, αὐτὰ τὰ πράγματα στεντορείως κηρύττουσιν. Ἄσασαι
 αἱ βιογραφίαι καὶ τὰ πολιτεύματα τῶν Ἁγίων τῆς Ἐκκλησίας Πατέρων
 ὡς οὐρανόβροντοι σάλπιγγες διακηρτύτουσιν, ὅτι, διὰ τῶν πολυειδῶν
 ἀσκήσεων, νηστειῶν, ἀγώνων καὶ προσευχῶν, ἐνίκησαν τὸ πολυειδῆ
 πάθη τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος, καὶ οὕτω ἀφίκοντο εἰς τὴν Χριστια-
 νικὴν τελειότητα, γενόμενοι Ἁγιοὶ, καὶ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χρι-
 στοῦ φίλοι γνησιώτατοι. Ἐὰν τοίνυν, ἡ νηστεία, ἡ προσευχή, αἱ Ἄγρυ-
 πνίαι, καὶ αἱ διορισθεῖσαι ἐκκλησιαστικαὶ ἀκολουθίαι, ἦσαν, τύποι ἄπλοι
 καὶ νομοθεσία ἀσήμαντος, καὶ οὐχὶ συστατικὰ τῆς στενῆς καὶ τεθλι-
 μένης ὁδοῦ, διατὶ ἅπαντα ἡ χορεία τῶν τῆς Ἐκκλησίας Ἁγίων Πατέρων,
 αὐτὰ ταῦτα συνηπίσθη, καὶ ἄχρι τέλους ἐφύλαξεν ; Καὶ ἔπειτα ἡμεῖς
 βλέπομεν ὅτι, διὰ τοῦ Μοναχικοῦ πολιτεύματος ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χρι-
 στοῦ μεγάλας ἐδόξασε, καὶ δι' ὑπερφῶν θαυμάτων ἐτίμησε πολλοὺς
 Ὅσιους Πατέρας, τὸν μέγαν Ἀντώνιον λέγω, Εὐθύμιον, Σάββαν, Παχώ-
 μιον, Ὀνούφριον, Ἰωάννην τῆς Κλίμακος, Γεράσιμον τὸν Νέον. Ἀλέ-
 ξιον τὸν ἄνθρωπον τοῦ Θεοῦ καὶ τοὺς καθεξῆς. Ἐπίσης καὶ πληθὺς
 Ἁγίων γυναικῶν, Εὐπραξίαν, Ματρῶναν, Ξένην, Πελαγίαν καὶ Ὅσταν
 Μακρίναν.

Αὐτοὶ οὗτοι παρακαλῶ, ποῖα ἄλλα ἡρωϊκὰ κατορθώματα ἔπραξαν,
 διὰ τὰ ἀναφανῶσι τοιοῦτοι θεράποντες τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἐτησίως νὰ
 γεραίρωται ὑπὸ τῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας ; Ἐν ᾧ δὲν βλέπομεν
 εἰς αὐτοὺς, οὔτε κηρύγματα νὰ εἶχον, οὔτε ἐφρόντιζον τόσον διὰ τὸν
 πλησίον, ὅσον ἐφρόντιζον διὰ τὸ καθαρίσωσιν ἑαυτούς.

(Τὸ τέλος εἰς τὸ ἐπόμενον)

ΕΥΧΑΙ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ

ΕΠΙΓΡΑΦΟΜΕΝΑΙ ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΓ. ΙΩΑΝΝΗΝ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΝ

Με ἑλαφρὰν παράφρασιν.

Κύριε, μὴ με στέρησῃς τῶν ἐπουρανίων σου καὶ αἰωνίων ἀγαθῶν.

Κύριε, λύτρωσόν με ἀπὸ τὴν αἰωνίαν κόλασιν.

Κύριε, εἴτε διὰ λόγου, εἴτε δι' ἔργου, εἴτε διὰ τοῦ νοῦς ἡμάρτησα συγχώρησόν με.

Κύριε, λύτρωσόν με ἀπὸ πάσης ἀνάγκης καὶ ἀγνοίας καὶ λήθης καὶ ὀαθυμίας καὶ τῆς λιθώδους ἀναισθησίας.

Κύριε, λύτρωσόν με ἀπὸ παντὸς πειρασμοῦ καὶ ἐγκαταλείψεως.

Κύριε, φώτισον τὴν καρδίαν μου τὴν ὁποίαν ἐσκοτίσεν ἡ πονηρὰ ἐπιθυμία.

Κύριε, ἐγὼ μὲν ὡς ἄνθρωπος ἁμαρτάνω· σὺ δὲ ὡς Θεὸς ἐλέησόν με.

Κύριε, ἴδε τὴν ἀσθένειαν τῆς ψυχῆς μου καὶ ἀπόστειλον τὴν χάριν σου εἰς βοήθειαν μου· ἵνα εἰς ἐμέ δοξασθῇ τὸ ὄνομά σου τὸ ἅγιον.

Κύριε, Ἰησοῦ Χριστέ, γράψον τὸ ὄνομα τοῦ δούλου σου εἰς τὸ βιβλίον τῆς ζωῆς ἀφοῦ μοι χάρισης καὶ τέλους ἀγαθόν.

Κύριε, ὁ Θεός μου, δὲν ἔπραξα οὐδὲν ἀγαθόν· ἀλλὰ θ' ἀρχίσω ἀμέσως με τὴν εὐσπλαχίαν σου.

Κύριε, βρέξον εἰς τὴν καρδίαν μου τὴν δρόσον τῆς χάριτός σου.

Κύριε, τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, μνήσθητί μου τοῦ ἁμαρτωλοῦ, τοῦ αἰσχροῦ, τοῦ πονηροῦ καὶ βεβήλου κατὰ τὸ μέγα σου ἔλεος, ὅταν ἔλθῃς ἐν τῇ βασιλείᾳ σου.

Κύριε, παράλαβέ με ἐν μετανοίᾳ καὶ μὴ με ἐγκαταλείψῃς.

Κύριε, μὴ με εἰσάγεις εἰς πειρασμόν.

Κύριε, δός μοι σκέψιν ἀγαθὴν.

Κύριε, δός μοι δάκρυα, μνήμην θανάτου καὶ κατάνυξιν.

Κύριε, δός μοι τὴν ἀπαλλαγὴν τῶν λογισμῶν μου.

Κύριε, δός μοι ταπεινώσιν, κοπὴν θελήματος καὶ ὑπακοήν.

Κύριε, δός μοι ὑπομονήν, μακροθυμίαν καὶ πραότητα.

Κύριε, φύτευσον ἐντός μου τὴν ρίζαν τῶν ἀγαθῶν, τὸν φόβον σου.

Κύριε, ἀξιώσόν με νὰ σε ἀγαπῶ ἐξ ὅλης μου τῆς ψυχῆς καὶ τῆς διανοίας καὶ τῆς καρδίας καὶ νὰ ἐκτελῶ πάντοτε τὸ θέλημά σου.

Κύριε, σκέπασόν με ἀπὸ πονηρῶν ἀνθρώπων, καὶ δαιμόνων καὶ παθῶν καὶ ἀπὸ παντὸς ἀπρεποῦς πράγματος.

Κύριε, ὅπως διατάσῃς. Κύριε, ὅπως γνωρίζῃς, Κύριε, ὅπως ἐπιθυμῆς, ἄς γίνῃ τὸ θέλημά σου εἰς ἐμέ.

Κύριε, τὸ ἰδικόν σου θέλημα νὰ γίνῃ καὶ οὐχὶ τὸ ἰδικόν μου. Πρεσβείαις καὶ ἰκεσίαις τῆς Παναγίας Θεοτόκου καὶ πάντων τῶν ἁγίων σου· ὅτι εὐλογητός εἶ εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

ΧΡΟΝΙΚΑ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ

Ἐκκλησιαστικὴ Ἀθωνιάς Σχολή. Κατόπιν τοῦ ἐκδηλωθέντος ἐνδιαφέροντος ὑπὸ ἀρεκτῶν νέων ὅπως φοιτήσουν εἰς τὴν Ἀθωνιάδα Σχολήν, ὁ Σχολάρχης αὐτῆς θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Μιλητουπόλεως κ. Ναθαναὴλ δι' ἐγγράφου του ἐγνωστοποίησεν ἐν περιλήψει τὰς προϋποθέσεις, αἵτινες ἀπαιτοῦνται διὰ τὴν εἰσαγωγὴν νέων μαθητῶν εἰς τὴν Σχολήν, κατὰ τὰς ὁποίας :

1) Ἡ Ἀθωνιάς Ἐκκλ. Σχολή περιλαμβάνει 7 τάξεις. Εἰς αὐτὰς γίνονται δεκτοὶ κατόπιν εἰσιτηρίων ἐξετάσεων μοναχοὶ καὶ δόκιμοι, ἀνήκοντες εἰς τὰς 20 Ἱερὰς Μονὰς τοῦ Ἁγίου Ὁρους.

2) Διὰ τὴν προσέλθῃ τις εἰς τὰς εἰσαγωγικὰς ἐξετάσεις, δεόν ὅπως προσληφθῇ προηγουμένως ὑπὸ τὴν κηδεμονίαν μιᾶς τῶν 20 Ἱερῶν Μονῶν Ἁγ. Ὁρους ὡς δόκιμος.

3) Οἱ ὡς μαθηταὶ προσερχόμενοι δεόν τὴν προσκομίζωσι γράμμα τῆς οἰκείας Μονῆς, χορηγούσης τὴν πρὸς τοῦτο εὐλογία καὶ ἀδειαν καὶ πιστοποιούσης τὴν ταυτότητα καὶ κοσμιότητα αὐτῶν. Ἐκτὸς τοῦ συστατηρίου γράμματος τῆς Μονῆς, εἰς ἣν ἀνήκουσιν οἱ δόκιμοι μαθηταὶ ὑποχρεοῦνται τὴν προσκομίζωσι πιστοποιητικὸν τοῦ οἰκείου Προέδρου τῆς Κοινότητος προσυπογεγραμμένον ὑπὸ τοῦ Ἐφημερίου καὶ ἐπικεκρωμένον ὑπὸ τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου βεβαιούντος τὴν κοσμίαν καὶ ἀνεπίληπτον αὐτῶν διαγωγὴν, ὡς καὶ ἕτερον τῶν γονέων ἢ κηδεμόνων συναινούντων εἰς τὴν φοίτησιν ἐν τῇ Σχολῇ.

4) Κατώτερον ὄριον ἡλικίας πρὸς ἐγγραφήν ὀρίζεται τὸ 16ον καὶ ἀνώτατον τὸ 30όν.

5) Ἄπαντες οἱ μαθηταὶ φέρουσιν ὑποχρεωτικῶς τὸ μοναχικὸν σχῆμα.

6) Οἱ προσερχόμενοι μαθηταὶ ὑποχρεοῦνται τὴν ἔχουσι μετ' ἑαυτῶν τὰ κλινοσκεπάσματα τῶν, ὡς καὶ πάντα τὰ ἀπαραίτητα δι' ἀτομικὴν χρῆσιν.

Πνευματικαὶ ἀποστολαί. Τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον δι' ἐγγράφου του πρὸς τὴν Ἱ. Κοινότητα Ἁγ. Ὁρους ἐζήτησεν ὅπως κατὰ τὴν περίοδον τῆς Μεγ. Τεσσαρακοστῆς ἀποστείλῃ αὐτῇ εἰς Κωνσταντινούπολιν πρὸς ἐξομολόγησιν τῶν χριστιανῶν δύο πνευματικούς. Ἡ Ἱ. Κοινότης δι' ἀποφάσεώς της ἐνέκρινε τὴν ἀποστολὴν τοῦ ἡμετέρου Καθηγουμένου ἀρχιμ. κ. Σεραφεῖμ, ὅστις ἤδη καὶ ἀνεχώρησε διὰ Κωνσταντινούπολιν.

— Ὁ αὐτὸς ἡμέτερος Καθηγούμενος πρὸ τῆς εἰς Κωνσταντινούπολιν μεταβάσεώς του θὰ διέλθῃ καὶ ἐκ Κατερίνης, κατόπιν προσκλήσεως τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Κίτρους κ. Βαρνάβα, πρὸς ἐξομολόγησιν τῶν ἱεροσπουδαστῶν τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Φροντιστηρίου αὐτῆς.

— Πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν τῆς ἐξομολογήσεως τῶν χριστιανῶν ἐκλήθη καὶ ὑπὸ τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων Σάνθης καὶ Λέρον, μὴ δυνηθεὶς ὅμως ν' ἀνταποκριθῇ λόγῳ τῆς εἰς Κωνσταντινούπολιν μεταβάσεώς του.

Ἐκφρασις εὐαρεσκείας. Διὰ Σεπτοῦ Πατριαρχικοῦ γράμματος ἀπενεμήθη ἡ εὐαρέσκεια τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας πρὸς τὸν ἡμέτερον Καθηγούμενον διὰ τὸ ὑπ' αὐτοῦ ἐπιτελεσθὲν ἔργον τῆς Ἱ. ἐξομολογήσεως εἰς τὴν Ρόδον κατὰ τὴν περίοδον τοῦ 40θήμερου τῶν Χριστουγέννων.

Κουρὰ Μοναχῶν καὶ κοινοβιασμοί. Κατὰ τὴν ἑναρξιν τῆς Μ. Τεσσαρακοστῆς ἐκάρθησαν ἐν τῇ Ἱ. ἡμῶν Μονῇ τρεῖς νέοι εἰς μεγαλοσχέτους μοναχοὺς, δύο ἔλαβον ρασοφόρον εὐχὴν καὶ εἰς μοναχὸς ἐκοινοβίασε προερχόμενος ἐκ Μονῆς τινος τῆς Πάρου.

ΔΩΡΕΑΙ. Προσέφεραν πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ παρόντος δωρεὰν κυκλοφοροῦντος περιοδικοῦ ἡμῶν οἱ κ. κ. Γ. Γιαννακόπουλος ἀντιστασηγευὲς Ἐφετῶν Ἀθῆναι δρχ. 50, Κ. Κάτσαρης ὑποστράτηγος ἐ. ἀ. Θεσσαλονίκη 30, «Δίπτυχα Ὁρθοδοξίας» ἐτησίᾳ Ἐκκλησιαστικῆ καὶ Θεολογικῆ ἐπετηρὸς Ἀθῆναι 100, Ν. Ἀγουρίδης Πάτραι 50, Ἴ. Σπαθάρης καθηγητῆς Βόλος 25, Στέφανος Δανιηλίδης Κατουνάκια 30, «Πανελλήνιος Ἐνωσις Γονέων» Θεσσαλονίκη 50, Πηνελόπη Γιαλοῦρη Ἀθῆναι 50, μον. Σάββας Φιλοθεΐτης 20, μον. Ἰωάσαφ Φιλοθεΐτης 10, ἱερ. Διονύσιος Πετροῦς Φίλια Λεσβου 15, Μπαρμπερᾶς Σιδερωῆς Ν. Ἀφροιά 20, Ἴ. Βασιλάκης Λοῦρες Κρήτης 15, ἱερ. Γ. Στελλᾶτος Κεφαλληνία 30, ἱερ. Νικηφόρος Σκ. Ξενοφῶντος 20, μον. Εὐμένιος Σκ. Ἰβήρων 10.

Ἐπίσης ἐλάβομεν διὰ τὴν βιβλιοθήκην τῆς Ἱ. ἡμῶν Μονῆς καὶ τὰ ἑξῆς βιβλία: «Τὸ Ἅγιον Ὄρος» Κούλη Ζαμπαθᾶ, «Ἁγία Γραφή καὶ πονηρὰ πνεύματα» Ἐτεοκλ. Θεοδωροπούλου, «Τὸ Ληξοῦρι» καθηγητοῦ Μαρ. Γεροουλάνου, «ὁ Λακεδαιμόνιος Ἅγιος Θεόκλητος» Ἀγησ. Σγουρίτσα, «Οἰκονόμισσα ἢ Κυρία Κουκουζέλισσα» Γέρ. Ἀλεξάνδρου Λαυριώτου.

Πρὸς ἅπαντας ἐκφράζομεν τὰς εὐχαριστίας τῆς Ἱ. ἡμῶν Μονῆς.

ΕΠΙΣΚΕΠΤΑΙ. Τὴν Ἱ. ἡμῶν Μονὴν ἐπεσκέφθησαν μεταξὺ τῶν πολλῶν ἄλλων καὶ οἱ κ. κ. Παναγιώτατος Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης Παντελεήμων, Ἰωάν. Τσιτσίκας ἱατρός ἐξ Ἀθηνῶν, Γ. Μαρκόπουλος ἀνθ)γὸς πεζικοῦ, Λάζ. Ψαλτόπουλος γυμνασιάρχης ἐκ Κωνσταντινουπόλεως, Κυρ. Ζαμπαθᾶς λογοτέχνης ἐξ Ἀθηνῶν, Ἥ. Κουτσομητόπουλος ἔμπορος ἐξ Ἀθηνῶν, Φ. Πολᾶτος, Ε. Σίδας, Ἰάκ. Πετσάλας ἐξ Ἀθηνῶν, Haffmann Hel., Tjaden Herann, V. Klaus, Har, Siegtred, Z. Jochlin, G. Martin, W. Cotthold φοιτ. Γερμανοί, G. Villiewald φοιτ. Σουηδός, P. Bouttville ζωγράφος, P. Jaucois, P. Raphael, G. Proutin φοιτ. Γάλλοι, Κ. Χρηστομάνος, Κ. Χαμαλίδης φοιτηταί, Ν. Κοντοδημος μαθ. ἐκ Θεσσαλονίκης, ἀρχιμ. Χρυσόστ. Μουστάκας, Ἀναστ. Μουστάκας ἐκ Ρόδου, Ἀνασ. Βοσνιακὸς δημοδιδάσκ. Ἀλκ. Χαλκιᾶς ἐκ Θεσσαλονίκης, Γ. Μπελαούρης ἐξ Ἀθηνῶν, Στ. Σταματέκος ἔμπορος ἐκ Καβάλλας, Fr. Suihirper σπουδ., Em. Roll ζωγράφος Αὐστριακοί, P. Hansen, P. Lund φοιτ. Δανοί, C. Run, P. Arelus φοιτ. Γάλλοι, Κ. Κυριαζῆς σπουδ. ἐξ Ἀθηνῶν, Θ. Καραμητσος Δημοτ. ὑπάλ. ἐξ Ἀθηνῶν, Γ. Μιχαλακόπουλος, Γ. Ράτσης ἐξ Ἀθηνῶν, Εὐθ. Θωμᾶς ἐκ Γαλλίας, Β. Γαργαρόπουλος ἐξ Ἀθηνῶν, ἱερομ. Ἄμβρ. Καραγιάννης μον. Ἀγαθάγγελος ἐκ Θηβῶν, Ἀρ. Νικολιτσάνος ἐκ Κεφαλληνίας, W. Kutr, Br. Horst, Th. Wilheur, F. Friedrich, Bl. Friedrich, Nt. Bontcen, R. Tsiepsehky, F. Hallscheidt, J. Dosttapler, L. Heinrich, N. Kunisch φοιτηταί Γερμανοί, Μιχ. Ἀντωνᾶκος δικηγόρος ἐξ Ἀθηνῶν, Α. Κασαπίδης, Ν. Καμπίτσης, Β. Ἀδαμίδης ἐκ Θεσσαλονίκης, Β. Culon φοιτ. Γάλλος.

ΑΝΩ : Ἡ λιτάνευσις τῆς ἱ. εἰκόνης τοῦ Ἁγίου Δημητρίου. Κατὰ τὴν ἐκκίνησιν ἔξωθι τοῦ Ἱ. Ναοῦ τοῦ Ἁγ. Δημητρίου Θεσσαλονίκης, προπορευομένων τῶν ἡμετέρου Καθηγουμένου ἀρχιμ. κ. Σεραφεῖμ, μετὰ τῶν Ἁλ. Λαυριώτου μοναχοῦ καὶ τοῦ ὑμνογράφου Γερασίμου μοναχοῦ Μικραγιαννανίτου.

ΚΑΤΩ : Ἡ Ἱερὰ Μονὴ Παντοκράτορος.

